

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 90 lir

Leto XXIX. Št. 32 (8434)

TRST, sredo, 7. februarja 1973

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Gocuv pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

ŠE KORAK NAPREJ NA POTI K POPOLNEMU IZVAJANJU DOLOČIL MIROVNEGA SPORAZUMA

DOSEŽEN SPORAZUM O SKLICANJU KONFERENCE O MIRU V VIETNAMU

Konferenca bo 26. februarja v Parizu, predsedoval pa bo predvidoma glavni tajnik OZN Kurt Waldheim - Dogovor o odstranjenju min iz pristanišč Severnega Vietnama

WASHINGTON, 6. — Mednarodna konferenca o miru v Vietnamu, ki se je bo udeležilo 12 držav, se bo začela v Parizu 26. februarja. To vest je sporočila danes Bela hiša v skupnem ameriško - severnovietnamskem tiskovnem sporočilu.

Konferenca se bo udeležila, kot predvideva čl. 19 sporazuma o premirju, ki so ga podpisali v Parizu, delegacije ZDA, Severnega Vietnama, Začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama, Južnega Vietnama, Pijlske, Madžarske, Kanade, Indonezije, LR Kitajske, Velike Britanije, Sovjetske zveze in Francije. Prve štiri države so tiste, ki so bile vpleten v vietnamsko vojno, druge štiri so članice mednarodne komisije za nadziranje premirja, zadnje štiri pa so se udeležile mednarodne konference o Indokini v Ženevi leta 1954.

Člen 19 sporazuma, ki so ga podpisali 27. januarja v Parizu določa, da bo cilj mednarodne konference o Vietnamu zagotoviti konec vojne, ohranitev miru v Vietnamu, spoštovanje osnovnih pravic južnovietnamskega ljudstva ter njegovo pravico do samoodločbe. Konferenca naj bi prispevala k miru v Indokini.

Sporočilo Bele hiše pravi tudi, da se bo zasedan mednarodne konference o Vietnamu udeležili tudi glavni tajnik OZN Kurt Waldheim. V prejšnjih dneh so predlagali z več strani naj bi OZN pre-

pravile iz Hueja, da bi odšle v Quang Tri, se je prekinilo pri Hai Langu, 10 kilometrov od Hueja, zaradi močnega topovskega dvoboja. Potem ko je čakala kakih dvajset minut in je bombardiranje kar naprej trajalo, se je skupina vrnila v Hue. Polkovnik McLeod, Kanadčan, ki je vodil skupino je dejal, da je bilo v nevarnosti življenje članov skupine, ki je imela izrecni ukaz, da ne sme tvegati. McLeod je tudi izjavil, da bodo o spopadu poročali glavnemu štabu mednarodne nadzorne komisije, kjer bodo o tem razpravljali.

Zjutraj so člani mednarodne komisije za nadzorstvo nad premirjem dosegli še štiri od sedmih pokrajin, v katerih naj bi komisija delovala. Skupine so do sedaj v štirih gradskih okoljih, kar bo omogočilo komisiji, da začne stvarno s svojim delom.

Kanadski polkovnik Gauvin je medtem izjavil, da bodo prvo skupino ameriških vojni ujetnikov osvobodili po vsej verjetnosti okoli 10. t.m.

V krogih ZRV v Parizu so izrazili svoje zadovoljstvo sprito izbiro Pariza za sedež mednarodne konference. ZRV je vedno trdila, je izjavil glasniki delegacije ZRV Ly Van Sau, da je francosko glavno mesto najbolj primerno za tako srečanje.

V Parizu pa poročajo, da je Thieu privolil v to izbiro samo, potem ko je dobil formalno zagotovilo od francoske vlade, da ne bo prišlo do protisigajskih demonstracij, kot se je to zgodilo ob podpisu mirovnega sporazuma. Iz diplomatskih virov se je izvedelo, da bo ugodoma predsedoval francoski zunanji minister Schumann, nakar bodo predlagali naj prevzame predsedstvo konference generalni tajnik OZN Waldheim. Konferenca naj bi bila na ravni zunanjih ministrov. To potrjuje tudi dejstvo, da bo ameriško delegacijo vodil, kot je sporočila Bela hiša, državni tajnik Rogers, ki mu bo ob strani podtajnik za vprašanja azijskega jugovzhoda Sullivan.

Ameriško obrambno ministrstvo sporoča, da so ZDA in Severni Vietnam dosegli sporazum o odstranjenju min iz severnovietnamskih pristanišč, ki so zaminirana od prejšnjega maja. Glasnik obrambnega ministrstva je dejal, da bodo z odstranjenjem začeli 35 navičnih milij jugovzhodno od Haiphonga, kjer je morje globoko kakih 30 metrov.

Južnovietnamski tanki skušajo odpreti poti proti Saigonu, ki so jih partizani prekinili

4-URNA SPLOŠNA STAVKA BO 27. FEBRUARJA

Andreotti bo danes poročal sindikatom o smernicah gospodarstva za leto 1973

Predsednik vlade bo sprejel tudi predstavnike industrijcev - Kovinarji napovedali nove stavke - Andreottijevo pismo tajnikom sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL

RIM, 6. — Tajništvo sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL je sklenilo prijaviti 4-urno vsedržavno splošno stavko delavcev industrije 27. februarja. Za druge kategorije delavcev je tajništvo federacije sklenilo prepustiti sklep posameznim sindikatom.

Namesto splošne stavke je — kot je rečeno v sporočilu tajništva federacije — zagotoviti podporo celotnega sindikalnega gibanja boju kategorij, ki se še potegujejo za obnovitev delovne pogodbe. Splošna stavka naj tudi poudari, da so cilji, za katere se borijo milijoni delavcev, neodtujljive točke strahotne celotnega sindikalnega gibanja, ki si prizadeva, kot dokazuje tudi sedanjí spor kovinarjev, da bi preprečilo poskus delodajalcev, da bi obnovili stare pogodbe in

oblastvene odnose. Sporočilo tajništva federacije se zaključuje s pozivom pokrajinskim strukturam CGIL, CISL in UIL, da skličejo enotna zborovanja kadrov za čimbolj učinkovito pripravo splošne stavke. Splošna stavka 27. februarja bo torej izraz solidarnosti vsega sindikalnega gibanja z delavci tistih kategorij, ki še niso dosegle sporazuma z delodajalci za obnovitev delovne pogodbe. To so v prvi vrsti kovinarji, ki so prav danes sklenili, da bodo izvedli nove stavke in zaostrili sindikalni boj kot odgovor na nepopustljivost delodajalcev. Izvršni odbor enotne federacije kovinarjev je sklenil izvesti 40 ur razklenjenih stavk v zasebnih podjetjih in 32 ur v podjetjih z državo udeležbo. Stavke bodo od 10. februarja do 10. marca, o njihovem sklicanju pa bodo sklepali na ravni posameznih podjetij.

Predstavniki federacije CGIL, CISL in UIL bodo jutri zjutraj poslušali iz ust predsednika vlade Andreottija in drugih ministrov poročilo o smernicah vsedržavnega gospodarstva programa za leto 1973. Ministrski predsednik in gospodarski ministri pa bodo isto poročilo podali v večernih urah tudi predstavnikom industrijcev.

Danes so medtem objavili besedilo pisma, ki ga je Andreotti včeraj poslal trem tajnikom sindikalne federacije Lami, Stortiju in Vanni ju v odgovor na njihovo prejšnje pismo z 31. januarja. Andreotti je na začetku zagotavlja, da vlada ocenjuje odnos s sindikati ne le kot prilžnost za zgolj posvetovalna srečanja, pač pa kot stalen način političnega delovanja. Kmalu nato pa Andreotti polemizira s sindikati, ker so izrekli «nezadovoljstvo» zaradi srečanj z vladnimi predstavniki. Po mnenju ministrskega predsednika taka «globalna ocena» ne daje ustreznih odgovorov vladnim predlogom ter «onemogoča konkretno poglabitev različnih vprašanj».

V svojem pismu tajnikom sindikalne federacije Andreotti po svoji že običajni praksi našteva dolgo vrsto ukrepov, ki jih je vlada sprejela ali ki jih pripravlja. Med te ukrepe navaja pokojninske zdravstveno reformo, šolsko in stanovanjsko reformo, javne naložbe, poljedelstvo in vprašanja državnih uslužbenecv.

Poslanci razpravljali o vprašanju RAI-TV

Zavrnjeni resoluciji KPI in PSI

RIM, 6. — Poslanska zbornica je danes razpravljala o nekaterih resolucijah, ki so jih opozicijske stranke predložile parlamentu v zvezi z nedavnimi spremembami v vodstvu radiotelevizije in z namenom reforme te ustanove. Poslanska zbornica je vse resolucije zavrnila, vendar pa je dolga razprava, v katero je posegel tudi predsednik vlade Andreotti,

počkala, da tudi v vrstah večinskih strank gojijo močne pomisleke glede načina, kako je vlada v zadnjih mesecih obravnavala problem RAI-TV.

Resolucija KPI, ki jo je orisal posl. Damico, je zahtevala imenovanje novega vodstva RAI-TV, razpravo o reformi te ustanove v parlamentarni nadzorni komisiji, prepoved vsakršnih notranjih sprememb v prehodni fazi do reforme ter prepoved dajanja novih fondov. Damico je obtožil Andreottija, da ni izpolnil obljub, ki jih je dal v parlamentu, ter da vodi politiko «udarov in nezakonitosti».

Tudi Bertoldi, ki je orisal resolucijo PSI, je govoril o «političnih udarjih», ter poudaril, da je odstranitev socialističnega predstavnika iz vodstva RAI posledica nekega političnega načrta.

Nekatere pomisleke do zadržanja vlade so izrekli tudi predstavniki PS DI Reggiani, PRI Bogi in predvsem demokratiziran Donat Cattin, ki je obžaloval, da niso konvencije med državo in RAI podajali z zakonskim ukrepom parlamenta, namesto da bi se poslužili zgolj administrativnega akta. V svojem posegu pa je predsednik vlade Andreotti seveda zagovarjal vladno stališče ter skušal dokazovati upravičenost zamenjave so-

cialističnega predstavnika v vodstvu RAI-TV s skrajno desničarskim časnikiarjem Matteiem. Andreotti je tudi zagotovil, da bo vlada v predvidenem roku pripravila osnutek za kronskega predloga o reformi RAI-TV.

Ustanovljena sindikalna federacija poljskih delavcev

RIM, 6. — V Rimu so danes po poljske ustanovili enotno federacijo poljskih delavcev, vkljenjenih v CG IL, CISL in UIL. Zasedanja, na katerem so sprejeli to odločitev so se udeležili generalni tajniki CGIL, Rossitto, CISL Scallia, UIL Vanni ter državni tajnik UIL Bonino.

Rossitto je poudaril, da gre za zelo pomembno odločitev, ki je korak naprej k popolni enotnosti poljskih delavcev in k sindikalnemu združenju sploh. Tajnik CGIL je tudi poudaril, da bo federacija poljskih delavcev dala svojo odločno pomoč borbi kovinarjev.

PEKING, 6. — Tiskovna agencija «Nova Kitajska» je sporočila, da je odpotovala v Atene pod vodstvom Chien Kunga delegacija kitajskega civilnega letalstva.

NA POBUDO KOMISIJE PREDSEDSTEV ZKJ IN SFRI

Dvodnevno posvetovanje o delavskih amandmajih

Govor Staneta Dolanca in uvodno poročilo Milutina Baltića

(Od našega dopisnika)

BEograd, 6. — V Beogradu se je danes pričelo dvodnevno posvetovanje o idejno - političnih vprašanjih izvajanja ustavnih amandmajev stev. 21. 22 in 23, to je tako imenovanih «delavskih amandmajih». Posvetovanje, ki sta ga organizirali ustrejni komisiji predsedstva ZKJ in predsedstva SFRI, je odprl tajnik izvršnega biroja ZKJ Stane Dolanc, Dolanc je v kratkem govoru poudaril pomen posvetovanja, ki bo po njegovih besedah razpravljalo o bistvenih vprašanjih jugoslovanske družbe, o osrednjih vprašanjih jugoslovanske socialistične revolucije. Dolanc je ugotovil, da so bili v izvajanju tako imenovanih delavskih amandmajev je doseženi veliki uspehi, toda borba za polno uresničenje teh ustavnih sprememb ne bo lahka, niti kratka.

Uvodno poročilo v razpravo je podal predsednik komisije predsedstva ZKJ za gospodarstvo in socialno politiko in razvoj družbeno - gospodarskega sistema Milutin Baltić. Tako v poročilu Baltića kot v razpravi, ki je sledila, so bili prikazani rezultati, ki so bili do sedaj doseženi v praksi in izvajanju omenjenih ustavnih sprememb, ter je bilo opozorje-

no na odpor tehnokratskih in birokratskih sil v podjetjih in na dileme, ki so vplivale, da se v mnogih podjetjih ustavne spremembe počasneje uvajajo, kot je bilo pričakovati. Splošni potoek te akcije za izvajanje ustavnih sprememb postaja bolj učinkovit po znanem pismu predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ. Smoter omenjenih ustavnih sprememb je, da se delavskemu razredu zagotovi vodilna vloga v družbi in njegovi reprodukciji. Glavne dileme, ki se v praksi javljajo, so, kako v posameznih podjetjih organizirati temeljne organizacijske delovne celote, ki naj zagotove članom te organizacije, da samostojno razpolagajo z dohodkom, ki ga ustvarjajo, in vprašanje, kako uskladiti interese posameznih organizacij z delovno celoto z interesi podjetja kot celote. Po ustavnih spremembah je temeljna organizacija združenega dela del celotne celote, del enega procesa dela in to tistega, ki se lahko samostojno izrazi kot vrednost. Temeljna organizacija združenega dela je organizacija, v kateri lahko delavci samostojno neposredno odločajo o procesu dela in o razdelitvi dohodka.

B. BOZIC

POROČILO BO IMEL TAJNIK FORLANI

Danes in jutri seja vsedržavnega sveta KD

Levica KD napoveduje boj proti sedanjí strankni usmeritvi - Danes se začne tudi kongres PLI

RIM, 6. — Jutri se začne zasedanje vsedržavnega sveta KD, iz katerega politični opazovalci pričakujejo nove elemente za ocenjevanje sedanjega političnega položaja in predvsem perspektiv za spremembo dosedanje politične usmeritve stranke relativne večine, kar bi nujno imelo tudi posledice na vladni ravni. Danes zvečer se je sestala parlamentarna skupina KD v poslanski zbornici, ki bo dala svoje predloge o dnevnem redu jutrišnjega zasedanja. Jutri zjutraj pa se bo sestala posebna paritetična komisija KD, ki bo razpravljala o nameravanih spremembah statuta, predvsem glede volitev na kongresu, katerega datum bo moral določiti sam vsedržavni svet.

Pač pa ne bo prišlo do sestanka med predstavniki vseh demokrščanskih levičarskih struj, o katerem se je v preteklih dneh veliko govorilo. To daje misliti, da na vsedržavnem svetu ne bo prišlo do frontalnega spopada med zagovorniki sredinsko desničarske usmeritve in strujami, ki se zavzemajo za povratek k levemu centru. Sploh prevladuje občutek, da se

bodo demokristjani še enkrat izognili kočljivim političnim vprašanj, ki bodo torej prišla na dan šele na kongresu.

Vsekakor pa so levičarske struje KD že napovedale boj: predstavnik struje «base» Galloni je v notji za agencijo «Alternativa politica» izjavil, da se bo vsedržavni svet KD začel v ozračju hudih dvomnosti in nevarnih kontradikcij. Galloni se je vprašal, ali bo Forlani v svojem poročilu spremenil dosedanja linijo absolutne podpore Andreottijevi vladi, kar bi pa jasno pomenilo, da bi moralo priti do vladne krize še pred strankinim kongresom. Če pa bo Forlani — kot vse kaže — vztrajal na svoji liniji, tedaj bo morala celotna struja «base» preiti v notranjo opozicijo. Z drugimi besedami, dosedanjí namestnik tajnika De Mita, ki pripada struji «base», bo moral odstopiti s tega položaja.

Tudi «moretejec» Nerino Rossi, bivši direktor glasila KD «Il Popolo», je v izjavi reviji «Il mondo» napadel linijo tajnika Forlanija, češ da nikakor ne prispeva k ponovni navezavi dialoga o obnovitvi levega centra.

Po Rossijevem mnenju bi to moralo postati še bolj jasno na zasedanju vsedržavnega sveta, iz česar izhaja, da bi morale tiste struje in osebnosti, ki so se v zadnjem času izrazile za obnovev dialoga s socialisti, odreči podporo tajniku KD.

Tudi Mancinijeva struja v PSI «presenza» je objavila noto o zasedanju vsedržavnega sveta KD, ki izraža prepričanje, da bo zasedanje zgolj formalnega značaja. Debatna bi lahko zadobila bolj konkretni pomen, ko bi iz nje izšle obveze v zvezi s položajem v državi in z njenimi problemi, ki zahtevajo tako gospodarsko politiko, da se lahko zviša raven zaposlitve, ter politiko javnega reda proti fašističnemu nasilju. Potrebna je skratka sprememba politične usmeritve vlade, kar pa se lahko zgodi samo s padcem vlade. Sedanja vlada — tri dni — je treba odstraniti. To je prvi pogoj za navezavo učinkovitega in konkretnega dialoga. Noto končno zahteva, naj se KD končno izjasi o vprašanju sklicanja referenduma o razporok.

Jutri zjutraj ob 10. uri se bo v kongresni palači v EUR začel 13. kongres PLI na temo «Italijanski liberalizem za novo družbo v združenji Evropi». Kongresa se bo udeležilo 547 delegatov s pravico glasovanja ter številni gostje, tudi iz tujine. Po približnih računih strankinje vodstva naj bi Malagodijska večinska struja «libertà nuova» razpolagala z okrog 400 delegati. Najmočnejša opozicijska struja «rinnoamento liberale», ki jo vodi poslanca Baslini in Altissimo, naj bi štela okrog 55 do 60 delegatov, od 45 do 50 pa naj bi jih imela «presenza liberale», ki jo vodi namestnik tajnika PLI Bonina. Končno je še struja «Italia liberale» s kakimi desetinami delegatov, medtem ko je bilo okrog 40 delegatov izvoljenih na krajevnih listah. Kongres se bo začel z Malagodijskim uvodnim govorom, nakar bo imel politično poročilo tajnik Bignardi. Kongres se bo zaključil v nedeljo.

Medici obišče Dunaj

RIM, 6. — Odnosi med Italijo in Avstrijo, pregled izvajanja paketa za Južno Tirolsko in izmenjava mnenj o različnih mednarodnih vprašanjih s posebnim poudarkom na helmske priprave evropske konference o varnosti in sodelovanju bodo v središču razgovorov, ki jih bo imel italijanski zunanji minister Medici na Dunaju 19. in 20. t.m. s predstavniki avstrijske vlade. Demantirali pa so govorice, po katerih naj bi se Medici pogovarjal tudi o možnosti sklenitve nekakšne «pogodbe o prijateljstvu» med Italijo in Avstrijo po vzorcu one, ki obstaja med Francijo in Zahodno Nemčijo.

Podpredsednik ZIS odpotoval v Kairo

BEograd, 6. — Na vabilo vlade arabske republike Egipta je podpredsednik zveznega izvršnega sveta dr. Anton Vratuša danes odpotoval v Kairo. Med obiskom bo Vratuša z visokimi funkcionarji egiptovske vlade izmenjal misli o aktualnih mednarodnih in gospodarskih vprašanjih in posebno o sodelovanju obeh držav za uresničenje sklepov tretjega zasedanja UNCTAD in ministrske konference nevrščenih v Georgetownu, o dejavnosti skupine 70 držav v razvoju in o napreku gospodarskega sodelovanja med nevrščenimi državami.

PO IZJAVAH VODJE DELEGACIJE NDR

KMALU PLENARNA SEJA DUNAJSKE KONFERENCE

Zastoja v pripravljalni fazi pogovorov za skrčenje oboroženih sil v Evropi ne gre razlagati kot neuspeh

DUNAJ, 6. — Vodja delegacije Nemške demokratične republike Brie je izrekel mnenje, da bo kmalu lahko prišlo do plenarne seje devetnajstih delegacij, ki se udeležujejo konference o vzajemnem uravnovešenem skrčenju oboroženih sil v Evropi. Brie je tudi izjavil, da ne gre vleči zgrešenih zaključkov iz dejstva, da so se posvetovalna srečanja zavlekla: posvetovalne seje, ki se zdaj izboljšujejo iz dneva v dan. Obe strani skušata opraviti ovire, ki so se na poti plenarne seje, je dejal Brie. Povsem naravno je, da si nobena od obeh strani ne dela iluzij o kakih hitri rešitvi obstoječih vprašanj. Problemi bodo rešeni postopoma. Na Dunaju smo začeli z ničle, je nadaljeval vzhodnonemški veleposlanik, medtem ko so v Helsinkih pogovori temeljili na predhodnih stikih, med katerimi so marsikaj razčistili. Manjši zastoj v sedanjí fazi pogovorov je, po mnenju Brieja popolnoma razumljiv in opravičljiv. Dejaj, da je bil do sedaj v stikih med delegacijami govor ne samo o proceduralnih, temveč tudi o širših vprašanjih, kar je prispevalo k boljšemu spoznavanju stališč obeh strani.

Kar zadeva sodelovanje raznih držav na konferenci je Brie izjavil, da ne bi države varšavskega pakta hotele dati pogovorom obsežnejše diskusije med dvema blokoma. Bolj konstruktivno bi bilo za bodoči razvoj skrčenja oboroženih sil v Evropi, da bi se vsaka država polnopravno udeležila razgovorov z juridičnim statutom kar se da enakim.

Vodji ameriške in nizozemske delegacije Jonathan Dean in Charles Van Ufford sta se danes dalj časa pogovarjala z vodjo sovjetske delegacije Klestovom, s katerim sta proučila obstoječa vprašanja z raznih stališč. Nenadoma je sovjetski delegat postavil vprašanje statusa Madžarske. Medtem ko so države članice atlantskega pakta vključile Madžarsko med države, ki naj bi se udeležile pogovorov polnopravno, skupno s Poljsko, SZ, Vzhodno Nemčijo in Češko, ločeno od držav, ki naj bi bile po njihovem mnenju neposredno prizadete pri skrčenju oboroženih sil v srednji Evropi, je danes sovjetski delegat nenadoma predlagal, naj bi se Madžarska udeležila pogovorov s posebnim statusom, oz. samo s posvetovalno vlogo.

Zahteva sovjetskega delegata Klestova je tako dodala na dnevni seznam vprašanj, ki tistim, ki že obstajajo.

Seja obrambnih ministrov držav varšavskega pakta

VARSAVA, 6. — Iz neuradnih virov se je izvedelo, da so se na

sedežu poljskega ministrskega predsedstva sestali obrambni ministri držav članice varšavskega pakta. Gre za normalno zasedanje obrambnih ministrov, ki je vsako leto, kaže na, da so ga letos priredili nekoliko prej zaradi dunajskih pogovorov o vzajemnem uravnovešenem skrčenju oboroženih sil v Evropi. Pogovori med obrambnimi ministri bodo trajali predvidoma tri do štiri dni.

ISTANBUL, 6. — Vsaj 15 ljudi je umrlo v prometni nesreči v bližini turškega mesta Giresun pri Crnem morju. Natrpan avtobus je strmo glasil v 80 m globok prepad. Po uradnih vesteh naj bi bilo tudi 15 oseb hudo ranjenih.

Na velikem zborovanju, ki je bilo na stadionu v Santiagu je predsednik Allende seznanil čilsko državljanse z volilno platformo koalicije «Ljudske fronte». Med drugim je napovedal enoten ljudski parlament, ki naj bi nadomestil sedanjí dvobornični sistem. Poročilo o dogodku berite na šesti strani

Konferenca o miru v Vietnamu, ki se je bo udeležilo, kot predvideva čl. 19 mirovnega sporazuma 12 držav bo 26. tega meseca v Parizu.

Američani so končno premagali Thieujevo nasprotovanje, ki se boji, da bi se v Parizu ponovile protisigajnske demonstracije kot ob podpisu mirovnega sporazuma. Predsedstvo nad konferenco bo, kaže, prevzel generalni tajnik OZN Kurt Waldheim.

Tajništvo sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL je sklenilo, da skliče za 27. februar štirurno vsedržavno splošno stavko kot izraz solidarnosti vsega sindikalnega gibanja s kategorijami de-

lavcev, ki se še borijo za obnovitev delovnih pogodb. Danes zjutraj bodo Andreotti in gospodarski ministri poročali predstavnikom sindikalne federacije o vladnem gospodarskem načrtu za leto 1973.

Iz Rima je prišla neuradna vest, da je vrhovno kasacijsko sodišče, v sporu glede pristojnosti sodišč, določilo, da je za sojenje zlačinov skupine «Einsatzkommando Reinhard» v Rižani pristojno tržaško kazensko sodišče. Tako bo verjetno že letos proces pred tržaškim porotnim sodiščem proti krivcem umora tisočev žrtev Rižarne, ki je bila leta 1965 proglašena za nacionalni spomenik odpornosti in jo zdaj dokončno urejajo.

Predstavniki Slovenske kulturno-gospodarske zveze so včeraj zvečer na ljubljanski TV odgovarjali na vprašanja dopisnika RTV Ljubljana v Trstu Iva Vajgl o globalni zakonski zaščiti, o položaju v Beneški Sloveniji, o slovenskih gospodarskih osnovah in o bodoči politični dejavnosti osrednje organizacije zamejskih Slovencev v Italiji.

DANES

stojno tržaško kazensko sodišče. Tako bo verjetno že letos proces pred tržaškim porotnim sodiščem proti krivcem umora tisočev žrtev Rižarne, ki je bila leta 1965 proglašena za nacionalni spomenik odpornosti in jo zdaj dokončno urejajo.

PO NEURADNIH VESTEH IZ RIMA

Krivicem hudih zločinov v Rižarni bo sodilo tržaško porotno sodišče

Razsodba kasacijskega sodišča v sporu glede pristojnosti - Glavni obtoženci Dela za dokončno ureditev Rižarne verjetno dokončana do 2. junija

Vse kaže, da bo letos, verjetno že poleti, na tržaškem porotnem sodišču proces proti esesovskim kriminalcem, ki so pripadali zloglasni skupini «Einsatzkommando Reinhardt», zaradi zločinov v Rižarni. Iz Rima je namreč prišla vest, da je kasacijsko sodišče, v sporu glede pristojnosti, določilo, da ta proces spada v pristojnost kazenskega sodišča, in ne vojaškega sodišča.

Sodni postopek zaradi zločinov v Rižarni se je začel na tržaškem kazenskem sodišču pred skoraj tremi leti (marca 1970), sodišče v Frankfurtu (Zah. Nemčija) pa vodi preiskavo že več kot 6 let in nemški preiskovalni sodniki so bili že nekajkrat v Trstu. Spor o pristojnosti je nastal lani, ko je preiskovalni sodnik dr. Serbo skoraj že zaključil preiskavo, zaslišal številne priče in zbral dokazno gradivo, tako da so se nekateri svojci žrtve že prijavili kot prizadete za sebojne stranke. Vojaško sodišče v Padovi je hotelo prevzeti vso zadevo, češ da gre za dejanja, in sicer zaradi zapadlosti zločinov. Dejanja in zločini, ki so jih izvršili esesovci — pripadniki skupine «Einsatzkommando Reinhardt» najprej na Poljskem in potem v Trstu, jasno dokazuje, da je bila to zločinska banda, saj so mučili, morili in sežigali v okviru splošnega uničevanja v taboriščih smrti in iztrebljanja Judov. Ronali so in pozivali vasi ter izvajali hude represalije nad civilnim prebivalstvom, zverinski mučili in morili antifašiste in zajete borce. Slovence, Italijane in Hrvatce, ne da bi jim sodili.

Logična in popolnoma upravičena je bila torej zahteva, ki smo jo v našem listu večkrat poudarili, da takim zločincem sodi kazensko sodišče. To so večkrat noudarile tudi borbevske organizacije, zlasti združenje bivših političnih internirancev in nacističnih taborišč, ki pazljivo sledi vsji zadevi in nastopa na pristojnih mestih. To zahtovo je poudaril tudi takratni minister Donat - Cattin na veliki svečanosti v Rižarni 24. aprila lanskega leta. To stališče in zahtevo sta utemeljila in predložila vrhovnemu kasacijskemu sodišču odv. Mogorovich in odv. Kosteris, kot predstavnika prizadetih zasebnih strank.

Ceprav ni vest še uradna, izhaja pa iz zanesljivih virov, jo z veseljem in zadoščenjem sprejemamo, v upanju, da bodo krivci kaznovani, da bo postopek pravilni, da bo proces prišel k ugotavljanju zgodovinske resnice in osvobodil ta del zgodovine našega mesta, odporniškega gibanja in osvobodilnega boja.

Kot smo pred časom že poročali, se glavni obtoženci SS—Sturmabführer August Edward Ernst Dietrich Allers (roj. 17. maja 1910 v Kielu), po poklicu odvetnik, bivaječ

v Hamburgu, ki je bil po smrti Christiana Wirtha (ubila ga je partizanska skupina 26. 5. 1944 na cesti med Kravim potokom in Kozino) poveljnik skupine «Reinhardt», Hauptsturmführer Gottlieb Hering, Obersturmführer Josef Oberhauser (roj. 20. septembra 1915 v Münchnu in tam bivajoč), ki je bil poveljnik Rižarne, 75-letni Oberscharführer Otto Stadie, najhušji rabelj, A. M. Schultz, F. Kocewski, Dachsel, Horn, Schneider, Hachenhold, Razenko, Franz Stangl in prej omenjeni Christian Wirth. Franz Stangl, ki ga je nemško sodišče obsodilo zaradi hudih zločinov na dosmrtno ječo, je umrl v zaporu 30. junija 1971. Glavni obtoženci Allers, ki je bil obsodjen na 8 let zapor zaradi umorov v okviru načrta «Aktion T. 4» od leta 1939 do 1941, je že nekaj let na svobodi. Oberhauser ni bil še obsodjen, zadnje čase pa je izginel neznano kam iz Münchna, kjer je opravljal svoj novi poklic kot kavarnar. Tako kot njegov esesovski pajdaš Ernst Lerch — bivši namest-

nik zloglasnega višjega esesovskega in policijskega poveljnika Otila Globocnika in bivši kavarnar v Celovcu, proti kateremu se je začel proces lanskega maja, pa je bil odložen. Medtem je Lerch prodal svojo kavarno v Celovcu in izginil. Da bi nam kaj več povedal, smo se včeraj obrnili na preiskovalnega sodnika, toda dr. Serbo, sklicujoč se na to, da ni še prejel nobenega u radnega sporočila, ni hotel, kot običajno, dati nobenega komentarja ali izjave. Zato ne moremo ničesar skledati o nadaljnjih ukrepih preiskovalnega urada, pri katerem pa so vsi kakor v teku zelo važni postopki.

Včeraj smo se obrnili tudi na vodstvo gradbenega podjetja Carena, ki opravlja dela, po načrtu arh. Boica, za dokončno ureditev Rižarne. Odgovorili so nam, da bo delo dokončano do konca maja, če se ne bo vreme poslabšalo ali če ne bo preveč deževnih dni. Tako bi lahko bila svečana otvoritev Rižarne — nacionalnega spomenika, 2. junija, na praznik italijanske republike.

PREDSTAVNIKI SKGZ NA LJUBLJANSKI TELEVIZIJI

Zakonska zaščita in gospodarski položaj Slovencev v naši deželi

Posebno poglavje v razgovoru se je nanašalo na položaj beneških Slovencev - Poudarjena želja po skupnem nastopanju - Tehtno oddajo je pripravil in vodil dopisnik RTV Ljubljana Ivo Vajgl

Slovenska televizija je sinoči posvetila skoro uro dolgo oddajo «Pogovoru s Slovenci v Italiji», kar je pripravil in vodil dopisnik RTV Ljubljana v Trstu in v kateri je sodelovalo šest vidnih predstavnikov SKGZ: predsednik Boris Race, Izidor Predan, dr. Peter Sanzin, dr. Mirko Primožič, dr. Vito Svetina in dr. Karel Šiško. Oddaja je pravnalila so štiri važne teme: globalno zakonsko zaščito Slovencev, položaj v Beneški Sloveniji, gospodarsko osnovo slovenskega prebivalstva ter končno bodoče politične akcije SKGZ in slovenske narodnostne skupnosti kot celote.

V uvodu k prvim vprašanjem je Boris Race orisal položaj Slovencev v Italiji. Omenil je med drugim, da obstaja samo državni varnik o solstvu na Tržaškem in Goriskem in da ni bilo izpolnjen ustavno določilo, ki bi predalo deželi s posebnim statutom pristojnost reševanja slovenskih vprašanj, kot se je to zgodilo v deželah d'Aosta in Južna Tirola.

Šiško je orisal tri vidike reševanja: postopnost, ki jo zagovarja Kbel in za kar je primer zakon Belci - Škerk o solstvu; globalno zakonsko rešitev na osnovi trdnih zakonskih predlogov (KPI, PSI in PSIUP) in peticije SS ter

globalno konkretno rešitev, za kar je vzorec v osnutku «paketa», ki ga je po vzgledu južnotirolske ureditve pripravila SKGZ. Dejal je, da ne smemo shematično gledati na te rešitve, da pa je treba predvsem upoštevati sodočanje Slovencev in da ne sme priti do paternalističnega odnosa.

Odv. Sanzin je ugotovil, da je zakonitost odvisna od politične dobre volje, saj je parlamentarni postopek s pravnega vidika enostaven. Treba je sensibilizirati javne kroge in rimske oblasti in doseči večjo odgovornost, ki je dosedaj ni bilo. Dejal je, da je prišlo do določenih premikov, vendar pa ostaja osnovno vprašanje zakonitost pravic dežele, saj ostane v veljavi stari princip vladnega odločanja, če niso zakonjene osnovne pravice.

V razpravo o Benečiji so posele Predan, Šiško, Race in Svetina. Predan je najprej ugotovil, da je položaj še vedno obupen z narodnostnega in gospodarskega vidika, da pa prihaja do znakov večjega narodnostnega osvoboditve, za kar je kot primer navedel ustanovitve novih kulturno-socialnih organizacij, ki so postavile načelne zahteve za gospodarske in socialne rešitve.

V okviru tega vprašanja je bilo podrobneje govor o učinkovitosti združevanju beneških izseljencev in o povezavi gospodarskega okolja s stopnjo razvoja tudi nacionalne zavesti.

Gospodarsko osnovo slovenske narodnostne skupnosti, ki je bila tretja pomembna tema večera, je orisal dr. Svetina, v razpravo pa sta posegla dr. Primožič in Predan. Svetina je posegel v zgodovino, v čas ko je fašizem uničil pridobitve slovenskega človeka, uničil kadre in zatrl pobudo. Tudi po drugi svetovni vojni se gospodarsko okolje ni bistveno spremenilo in so bili Slovenci objekt stalnih nasprotovanj. Sedaj je stanje boljše in SKGZ budno spremlja razvoj, saj Slovenci želijo biti soustvarjalci svojih gospodarske politike. Pri tem je dr. Svetina poudaril dva dejavnika: 1. odprto mejo, ki je privlečla do pretakanja dobrin in pri kateri so Slovenci bistveno prispevali in ki ustvarja nove pogoje; ter 2. ustvaril se je pomemben kader slovenskih strokovnjakov, ki se žele vključiti v gospodarske pobude.

Dr. Primožič je posebej govoril o vprašanju Goriske, nato pa o specifični slovenskega kmetijstva in o razlaščenju zemlje, s čimer je bila slovenskemu človeku odvzeta gospodarska osnova pogosto z namenom, da se ustvarijo nove italijanske skupnosti.

Predsednik SKGZ Boris Race je v zaključku poudaril, da so vse slovenske organizacije in stranke, ki vključujejo Slovence, že dokazale pripravljenost za enotne nastope, ki so jih v zadnjem razdobju številne volitve nekoliko ovirale. Skupna pa je obveza, da se posreduje pri načelnih parlamentarnih skupin in pri predsednikih obeh zakonodajnih teles, da se pospeši razprava o zakonskih osnutkih. Treba je popularizirati vidike slovenske manjšine italijanskim javnim delavcem, da bodo poznali našo problematiko. Treba je konstanta SKGZ pa je stalna skrb in stalna aktivnost vseh njenih organizacij, da branijo slovenske ljudi pred asimilacijo.

Race je podčrtal, da SKGZ želi sodelovanja z vsemi strankami in da stranke ne smejo gledati na SKGZ kot na neko konkurenčno organizacijo.

Race je zaključil, da brez pomoči matičnega naroda, Slovencev in Jugoslovancev ne bo mogoče rešiti odprtih vprašanj Slovencev v Italiji. Marsikaj je bilo doživetje v ozračju dobrih odnosov, ko sta se obe državi dogovarjali. Rešitev pravic Slovencev v Italiji pa predstavlja tudi pomemben prispevek k odstranjevanju možnosti žarišč v Evropi in s tem prispevek k utrjevanju miru in sodelovanju.

Za krožek «Che Guevara» bo v petek zvečer (ob 20. uri) predaval član znanjevalniške komisije CK KPI Angelo Oliva na temo: «Sodobna vprašanja imperializma in narodne revolucije». Sledi razprava.

SINOČI V SLOVENSKEM KLUBU

Dagmar Šuštar o ustavnih spremembah v Jugoslaviji

Teško je predavati o nedavnih ustavnih spremembah v Jugoslaviji in Sloveniji ljudem, ki nekaj letne razprave o teh razvojnih vprašanjih jugoslovanske družbe ne spremljajo neposredno, iz lastnih izkušenj, temveč vse to samo spremljajo z večjim ali manjšim zanimanjem. In vendar smo imeli občutek, da je na večeršnjem tečaju večer v «Slovenskem klubu» to svojo nalogo predavatelj Dagmar Šuštar v celoti izpolnil.

Ustavna dopolnila, oziroma nastajanje nove ustave, tako SFR Jugoslavije, kakor slovenske republike, niso zgolj formalen akt, temveč globoka sprememba, ki omogoča v celoti uveljavitev oblasti neposrednih proizvajalcev materialnih dobrin, premoščanje odtujenosti oblasti na tehnokratske kroge in ustanove izven neposrednega proizvodnega procesa. Jugoslavija je v bistvu edinstvena, če pomislimo, da danes uresničuje na svojem ozemlju odmiranje države v klasičnem smislu besede in s tem v zvezi dejansko ustvarja celovito oblast delovnega ljudstva preko prehoda o skupščinskega sistema poklicnih ali mandatnih politikov k delegatskemu sistemu, od dejstva, da imajo narodi v federaciji svojo državnost in to svojo

državnost uresničujejo v okviru sporazumevanja na enakoprani osnovi.

Samoupravljanje, skratka oblast delovnega človeka, pa se preko novih ustavnih sprememb, uveljavlja v vseh ganglijah gospodarstva, kulture, umetnosti, socialnega življenja, postaja torej dosledna praksa izvirne socialistične ureditve, ki v sebi združuje bistva demokracije in smotnega gospodarstva.

O ustavnih spremembah, je dejal predavatelj, bodo sedaj v Jugoslaviji začeli javno razpravo. Nobenih utvar ni, da bi sistemske spremembe izpeljali brez konfliktov in takoj. Potreben bo določen rok, ki je v veliki meri odvisen od stopnje ljudske zavesti in materialne baze, ki je v tem nujno potrebna.

Po uvodu, ki je bil nujno shematičen in poenostavljen, je predavatelj, sicer vodja skupine za vprašanja ustavnega in političnega sistema pri republični konferenci Socialistične zveze Slovenije, odgovarjal na vprašanja prisotnih. Razprava je bila zanimiva in živahna, kljub maloštevilnim prisotnim. Je pa tudi res, da je bila to izredno specializirana tema, ki je terjala določeno pripravljenost in specifično zanimanje.

● V torek, 13. t.m. bo ob 18.45 v konferenčni dvorani mestnega muzeja v UL. Ciamician 2 redni občni zbor članov «Pro natura Carisca». Na dnevnem redu so poročilo predsednika prof. dr. Renata Mezenze o minulem in bodočem delu, potrditev obračuna za 1972, potrditev proračuna in razno.

Sodobni slov. grafiki bodo razstavljali v Kulturnem domu

V soboto, 10. t.m. ob 18. uri bo v razstavnih dvorani Kulturnega doma v Trstu slovensko odprto razstavo sodobnih slovenskih grafikov. Na razstavi, ki jo prireja Slovenska prosvetna zveza, bo razstavljenih 43 grafičnih listov enajstih slovenskih umetnikov, Janeza Bernika, Bogdana Borčiča, Rika Debenjaka, Andreja Jemca, Meška Kiarja, Metke Krašovec, Vladimira Makuca, Adriane Maraz, Franceta Miheliča, Marjana Pogačnika in Gorazda Šestana. Razstavo bo odprta do 28. februarja.

Razpisan natečaj za «Nagrada Trsta»

Pod pokroviteljstvom tržaške občine in s sodelovanjem avtonomne gledališke ustanove «G. Verdi» je glasbeni konservatorij «G. Tartini» razpisal XII. mednarodni natečaj simfonične glasbe za «Nagrada Trsta». Prva nagrada je 2 milijona, druga 750.000, tretja pa 250.000 lir.

Dela morajo avtorji poslati tajništvo natečaja do 7. septembra letos. Proglasitev zmagovalca bo 17. septembra, izvedba nagradnega dal pa bo 20. oktobra letos v tržaškem gledališču «Verdi».

VČERAJ V VIDMU

Umestitev novega deželnege odbora za lovske dejavnosti

V odboru je tudi predstavnik Kmečke zveze L. Volk - Mufion tudi v naših revirjih?

V Vidmu je bil umeščen obnovljeni odbori odbor za lov, ki je bil ustanovljen na podlagi deželnege zakona št. 29 iz leta 1965. Glavna naloga odbora je, da se izreka o posegih deželne uprave, ki zadevajo lovske dejavnosti in o drugih vprašanjih, ki so s temi dejavnostmi povezane. V odboru, ki mu predseduje odbornik za kmetijstvo Comelli, je tudi predstavnik Kmečke zveze L. Volk.

Na seji, ki je sledila umestitvi, je predstavnik lovcev Perco poročal o poteku raziskav, na podlagi katerih naj bi v lovske revirje naše dežele spustili nekaj mufionov, razmeroma redkih sesalcev s Korzijske in Sardinije, ki so se v zadnjih letih obnesli v Sloveniji in v Avstriji. S sosednjih področij se mufioni pojavljajo včasih tudi na ozemlju naše dežele in leta 1969 so lovci v občini Brdo v Beneški Sloveniji uplenili prvi primerke te divje kose. Perco je v tej zvezi dejal, da bi se mufion pri nas po vsej verjetnosti tudi obnesel, vendar da na nekaterih podalpskih področjih. Končno mnenje o tej pobudi pa bo dežela prepuстила laboratoriju za zoologijo iz Bologne.

Na seji so razpravljali tudi o službi lovskega čuvaja. Dežela nam pripravlja večja skupina prostovoljcev. Ob zaključku tečajev, bodo prostovoljni lovski čuvaji opravili poseben izpit, ki naj bi bil najkrajše v prvi polovici letošnjega maja.

Razstava, ki bo trajala do srede, 21. t.m., bo odprta vsak dan od 10. do 13. in od 17. do 20. ure.

Avto je zdrknil v morje, lastnika pa ni od nikoder

V kanal pred cerkvijo Sv. Antona je sinoči zdrknil avtomobil. Iz vode se je izkobil mladenič s povsem moko obloko, se opravičil

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA in SLOVENSKA PROSVETA

prirejata

OSREDNJO PREŠERNOVO PROSLAVO

ob slovenskem kulturnem prazniku

v nedeljo, 11. februarja 1973 ob 17.00 v Kulturnem domu v Trstu

Slavnostni govornik bo pisatelj IVAN POTRČ.

Sodelujejo:

- Stalno slovensko gledališče z recitacijami Prešernovih poezij.
- Slovensko amatersko gledališče s Prešernovo avtobiografijo. Tekst je pripravil Marko Kravos, glasbeno opremo profesor Janko Ban.
- Radijski oder z odlomkom Simčičeve drame «Krst pri Savici».
- Moški pevski zbor «Tabor» z Opčin pod vodstvom Cvetka Grčiča.

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM

v Trstu UL. Gimnastika 72 ali Campo S. Luigi 4 priredi v soboto, 10. februarja 1973 ob 17. uri Prešernovo proslavo.

Vidno vabljeno!

Prosveta

Prosvetno društvo Slavko Škamperle priredi danes ob 20.30 v svojih prostorih, filmski večer. Svoje filme o Vietnamu in Makedoniji bo predvajal tov. Sergio Delmasso. Vidno vabljeno vsi člani in prijatelji društva. Prosimo točnost.

Kulturni krožek Devin - Štivan in pevski zbor «Fante izpod Grmade» priredita v soboto, 10. februarja v društvenih prostorih v Devinu z začetkom ob 20. uri kulturni večer s siedečim programom: Nastop pevskega zbora Fante izpod Grmade, nastop dekljskega zbora iz Devinu, recitacije, odlomek Cankarjevega dela «Hoje življenja» in pesmi raznih naših pesnikov, predvajanje Stanka Kosmina o temi «Slovenska mati, njen pomen in njega naloga». Večer bo zaključil nastop folklorne ansamble «Kraški cvet» iz Nabrežine.

Pevski zbor «Vasilij Mirks» s Proseka - Kontovela čestita svojemu bivšemu dolgoletnemu članu

RIHARDU KOPUNU ob 65-letnici rojstva in mu želi, da bi še mnogo let v zdravju in zadovoljstvu bil v pomoč prosvetnemu delovanju na Tržaškem.

Izleti za «AURORO»

Potovalni urad «AURORA» UL. Cicerone 4, telefon 29-243, priredi v letošnji pomladi naslednje izlete:

Od 17. do 19. marca izlet na Mali Lošinj. Cena 15.000 lir.

18. in 19. marca izlet na Krk. Cena 9.500 lir.

18. in 19. marca izlet v Kranjsko goro. Cena 11.000 lir.

Od 21. do 23. aprila izlet na Rab. Cena 18.500 lir.

Od 21. do 25. aprila izlet v Beograd in na Djerpad. Cena 39.000 lir.

Od 21. do 23. aprila izlet na Mali Lošinj. Cena 19.000 lir.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

FERDINAND RAIMUND

KRALJ GORA IN LJUDOMRZNIK

Romantična igra s petjem in plesom v dveh delih

Prevod BORUT TREKMAN
Scena ing. NIKO MATUL
Kostumi ALENKA BARTLOVA
Glasba URBAN KODER
Korepetitor IGNACIJ OTA

Režija MIRAN HERZOG
Razpored predstav glej pod rubriko «Gledališča».

AMATERSKI ODER PROSEK - KONTOVEL

V soboto, 10. februarja 1973 ob 21. uri v Prosvetnem domu na Proseku

BRANISLAV NUSIČ

EMANCIPIRANE ŽENE

Veseloigra v treh dejanjih
Vabljeno!

Razstave

V razstavnih dvorani «Cesare Soffianopulo» na Largo Papa Giovanni 6 razstava malih slik, ki jo prireja deželni sindikat likovnih umetnosti UL. Razstavlja 39 umetnikov iz dežele. Razstava je odprta ob delavnih od 18. do 20.30 in ob praznikih od 11. do 13. ure do 15. t.m.

V občinski umetnostni dvorani palače Costanzi bo danes ob 19. uri odprta razstava «Sigmund Freud», ki jo prireja tržaški sedež Goethe Instituta iz Münchna, mestni muzej Revoltella in Italijansko - avstrijski kulturni krožek v Trstu. Razstava bo odprta do 21. februarja.

Razna obvestila

SOLA GLASBENE MATICE — Trst. Danes, 7. februarja 1973 ob 20. uri nastop gojencev glasbene šole. Dvorana «J. Gallus», UL R. Manna 29. Vidno vabljeno.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 7. februarja
KSENIA
Sonce vzhaja ob 7.19 in zahaja ob 17.19 — Dolina dneva 10 — Luna vzhaja ob 8.42 in zahaja ob 22.19.
Jutri, CETREK, 8. februarja
JANEZ

Vreme včeraj: najvišja temperatura 9 stopinj, najnižja 4,8, ob 19. uri 8,2, zračni pritisk 1019,9, ustaljen, brez vetra, vlaga 70 odst. ne bo 2/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 8,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 6. februarja 1973 se je v Trstu rodilo 11 otrok, umrlo je 14 oseb.

UMRLI SO: dva meseca stara Tatiana Ibba, 70-letni Valerio Crovetti, 89-letna Giovanna Zimmermann vd. Zudek, 88-letni Guglielmo Raguseo, 70-letna Albina Sulligoi por. Sirca, 83-letni Lorenzo Buda, 79-letna Domenica Moscarda vd. Verdelli, 63-letna Iolanda Fondav. Fond, 66-letna Maria Vittoria Bonazza, 3 dni stara Monica Savini, 7 dni stara Ivana Campi, 49-letni Ervino Bianchi, 57-letni Graziano Tavarado, 87-letni Guido Sulligoi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)
All'Esculapio, UL. Roma 15; INAM — Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Alla Maddalena, Istrska ulica 35; Chiari - Crotti, UL. Tor S. Piero 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)
Busolini, UL. Revoltella 41; Pizzul, Cignola, Korzo Italia 14; Prendi, UL. T. Verrelli 24; Serravallo, UL. Cavana 1.

Ob nedeljah in praznikih so od 8.30 do 19.30 dežurne vse lekarne dneve in nočne izmene.

Sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi bolezni zapustil naš dragi

JAKOB ŠVARA

Pogreb bo jutri, 8. t.m., ob 15.30 iz mrtnišnice glavne bolnišnice v cerkev v Ricmanje.

Žalnočja žena Ana, sestra, sinovi z družinami in drugo sorodstvo.

Gledališča

KULTURNI DOM

Danes, 7. februarja ob 20.30 Ferdinand Raimund «Kralj gora in ljudomrzni» za abomna red D — mladinski v. sredo; v petek, 8. februarja ob 17. uri za abomna red I; v soboto, 10. februarja ob 20.30 za izven. Prodaja vstopnic ob delavnih od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav, ob nedeljah in praznikih eno uro pred pričetkom predstav pri blezajni Kulturnega doma, tel. št. 734-255.

VERDI

Jutri, 8. t.m. ob 20.30 za red A v parterju in ložah ter za red C v galerijah prva predstava Bellinijeve opere «Norma». Dirigent Carlo Franci. Režija Beppe de Tomasi. Orkester in zbor gledališča Verdi. V naslovni vlogi nastopa Cristina Deutkom, poleg nje pa se Bianca Casoni, Luigi Roni, Giorgio Caselato Lambert, Marisa Zotti, Raimondo Botteghelli.

Pri blagajni gledališča (tel. 31-949) se nadaljuje prodaja vstopnic.

POLITEAMA ROSSETTI
Pri centralni blagajni v Pasazi Protti so na razpolago vstopnice za «Galilejovo življenje» Bertola Brechta s Tinom Buazzellijem v glavni vlogi. Prva predstava bo jutri ob 20.30. Skupina bo delo ponovila do setkral.

AVDITORIJ
Od jutri dalje druga abonmajska predstava «Teatro oggi 73». Christopher Hampton: «Il filantropo».

Kino

Capella Underground 19.00—21.00 «Let It Be». Igrajo Beatles.
Nazionale 16.00—22.15 «Il richiamo della foresta». Carlton Heston. Po romanu Jacka Londona. Barvni film za vse.

Fenice 15.30—22.15 «Sotto a chi tocca», barvni film. Dean Reed in Nick Jordan.

Eden 15.30—22.15 «I racconti di Canterbury». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00—22.20 «Un avventuriero a Tahiti», Jean Paul Belmondo in Stefania Sandrelli. Barvni film.

Excelsior 16.00—22.15 «Il racconto dalla tomba», barvni film. John Collins, mladini pod 14. letom prepovedano.

RTV 15.30 «Joe Valachi», barvni film. Charles Bronson, Lino Ventura, Walter Chiari, mladini pod 14. letom prepovedano.

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V NABREŽINI

Občinski proračun za leto 1973
predvideva 135 mil. primanjkljaja

Za javna dela 240 milijonov lir - Diskusija o proračunu se bo nadaljevala v ponedeljek - Odgovori na vprašanja svetovalcev

Na seji v ponedeljek zvečer, kot smo na kratko že poročali, je občinski svet v Nabrežini začel diskusijo o občinskem proračunu za leto 1973, ki ga je obrazložil odbor za finance Trzinolci. Navedel je najvažnejše postavke in opozoril na razlike v primerjavi z lanskim proračunom ter na najbolj pomembne značilnosti. Letošnji proračun označujejo naslednje glavne smerice: obsežen načrt javnih del (razširitev omrežja javne razsvetljave in kanalizacije, gradnja šol in otroških vrtcev, cest in športnih naprav), izredni izdatki za okrepitev občinskih storitev in za premo občinske telovadnice, preureditev in izpolnitev občinskih služb in upravnega aparata.

Za javna dela je predviden izdatki 240 milijonov lir, in sicer 120 mil. (60 mil. posojila in 60 mil. prispevka države) za razširitev omrežja javne razsvetljave, 75 mil. (posojila) za športne naprave, 10 mil. za garaže (posojila), 11 mil. (posojila), za nakup zemljišča za nov otroški vrtec in za novo osnovno šolo v Devinu, 9 mil. (posojila) za izpolnitev telovadnice, 10 mil. (posojila) za dograditev cestnega dovoza za nadvoz v Vižovnjah itd. Občinski proračun za leto 1973, ki ga odbor predlaga v odobritvi, predvideva skupno 754.150.130 lir izdatkov (tekoči izdatki 456 milijonov, 65.990 investicijski izdatki 298.300.000, izdatki za povračilo posojil 6.038.150 izredno knjigovodstvo 42.750.000 lir). Primanjkljaj naj bi bil 135 milijonov (115.225.000 lir). Za javna dela bi najeli osojilo 176 mil., za izredna dela pa 27 milijonov 800.000 lir. Posojila bi torej znašala skupno 319.025.000 lir.

Diskusija o predložnem proračunu se bo nadaljevala na prihodnji seji v ponedeljek.

Kot smo že poročali, je občinski odbor sprejel predlog svetovalca Markovića (KPI) in je nato občinski odbor soglasno odobril prispevek 200 tisoč lir, ki jih bodo poslali Rdečemu križu, za obnovo Vietnamca, občinski odbor pa bo pozval občane, naj se priključijo veliki mednarodni akciji za pomoč razdejaniemu Vietnamu.

V prvem delu seje so odborniki in župan odgovarjali na vprašanja in opozorila občinskih svetovalcev. Svetovalec Srečko Colja (PSI) je pozval odbor, naj poskrbi, da se ogradni klavarna v Nabrežini, ker se včasih zgodi, da zbeži žival, ki jo pripeljejo na zakol, na pristojnem mestu pa naj poskrbi, da se odstrani stara ladja, ki je zasidrana v seslamskem pristanišču. Svetovalec Marković se je pritožil zaradi spreminjanja vzrokov redov avtobusov podjetja «La Carisica» in je vprašal, kako je z nabavo avtobusov za šolarje. Odbornik Colman mu je odgovoril, da ima šolski patronat že zagotovljena sredstva in da bi «Solabus» moral kmalu prispeti. Na vprašanje in pritožbo svetovalca Legiša (KPI) je odgovoril, da si je pred kratkim ogledal poti v Vižovnjah. Cerovljani in Medji vasi, da so bila dela že oddana na dražbi in da bi moralo podjetje začeti z delom, če ne prej, spomlad.

Predavanja KMEČKE ZVEZE o zaščiti pred tetanusom

DANES, 7. t.m., ob 19.30 pri Stanku Grčiču v Padričah št. 23 (tudi za Trebeče in Gropado).
V CETRIK, 8. t.m., ob 19.30 v dvorani občinske kopalnice v Repnu (tudi za Col in Fernečice).
Predaval bo dr. BORUT SPACAL ob predavanju filma. Vabimo kmete in vse domačine, da se udeležijo predavanja. Tainišvo Kmečke zveze

BENEŠKI DNEVNIK

Z enajstletno hčerko govori samo slovensko

Italijanščine, pravi mati Karla Kromac, se bo Nadja bolje naučila v šoli

V Sovodnjem na Beneškem se dogaja nekaj nevsakdanjega. Namreč, domačinka tega glavnega kraja med Azlo in Matajurjem, Karla Kromac (Kromaz) govori s svojim ednim otrokom ednolepo po slovensko. To, na hitro mišljeno, nekako čudno zveni, čudno za naše razmere - v Beneški Sloveniji.

Ko nas je pot zanesla tokrat naravnost v Sovodnje, smo, med tamkajšnjo mamico Karlo in njeno hčerko Nadjo, slišali živ pogovor v prav lepi beneški slovensčini.

Enajstletna Benečanka Nadja je obetavna učenka, saj nikoli ne mara, da bi kdo drug zanj izločil domačo nalogo, kar se za žele, dogaja v mnogih primerih. V Sretru Slovenov obiskuje prvi razred nižje italijanske srednje šole (slovenski šol pri nas v Benečiji sploh ni) in ko se vsakodnevno pouku vrne domov, se sama spravi k svojim zvezkom in knjigam. Be-

neška šolarka Nadja Kromac nam je dejala: «Tudi med pisanjem o cenjenih nalog v šoli bom omenjevala italijanski jezik. Brez pomoči. Od take ocene, ki ni sad mojega osebnega truda, ri-mam prav nobenega užitka».

To je zelo redek in zelo lep primer, da starši glede šole nimajo s svojim otrokom nikakršnih težav.

Na našo pripombo, da jima slovenski pogovor teče izredno lepo, je Nadja mati Karla povedala, da se s hčerko ne pogovarja nikoli drugače kot slovensko. In ko smo jo vprašali zakaj, je nadaljevala: «Jaz ne znam italijanskega jezika ne dobro in ne pravilno; učitelj in profesorji v šoli ga znajo mnogo boljše od mene. Zato sem učenje italijanščine pri moji hčerki prepuščala že od vsega začetka - šoli. Če bi se z Nadjo pogovarjala vemo, v taki ubogi italijanščini, kot

jo znam, bi jo v šoli «vozila» go-tovo slabo. Od pedagogov sliši in se uči pravilen in lepo izgovarjan ita-lijski jezik. Prepričana sem, da bi ji moja neboljziva italijanščina samo škodila v šoli.

Tako pa naša Nadja, ki se uči jezika samo v šoli, že zna govoriti, pisati in brati neoporečno bolje od naju, svojih roditeljev. S tem, da govorimo z njo le po slovensko, ji koristimo še drugače. Živimo v času, ko so se razdajale astronomsko skrajšale. Danes ljudje tudi v nekaj urah lahko prepotujejo tisoče kilometrov. In v tej do-bi velikega premikanja ljudi na vse strani sveta ji bo tekoče znanje naše beneške slovensčine lahko samo koristilo. Fu živimo v ne-prednji bližini z Jugoslavijo in ključ za slovensko, se je prebivalci-ki ene strani meje bolje sprazume-vajo v vseh zadevah, od gospodar-skih do turističnih in drugih».

ANTON BIRTIČ - MEČANA

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Začetek razprave o reorganizaciji
organika občinskih uslužbencev

Izvolitev članov gradbene komisije - Telovadnica za Štandrež: še vedno le obljube
Kako je z nakupom kazemet - Solidarnost s kovinarji v borbi - V petek ponovna seja

Za ponedeljkovo sejo občinskega sveta v Gorici je vladalo veliko zanimanje zlasti med uslužbenci občinske uprave, saj je bila na dnevnem redu pod točko 12 dnevnega reda razprava o reorganizaciji kvalifikacij njihovih stalaž in plač. Zato so prizadeti delavci in uradniki napolnili skoro ves prostor, ki je določen za občinstvo. Vendar pa so morali čakati skoraj tri ure, da je prišla v razpravo ta točka, pa še takrat so jo samo začeli ter bodo podrobneje razpravljali o tej stvari, ki bo v petek 9. t.m. z začetkom ob 18.30. Pač pa so na ponedeljkovi seji odpravili vse ostale del dnevnega reda.

Na začetku seje je predstavnik KPI prof. Pirella predložila zupnanu predlog resolucije, s katero naj bi občinski svet izrazil svojo solidarnost s kovinarskimi delavci, ki so v borbi za svoje in tudi za splošne socialne in druge reforme, podobno, kakor je izrazil svojo solidarnost tudi občinski svet v Trzinu, zlasti ob njihovi splošni stavki, ki je napovedana za petek, 9. t.m. Zupan si je pridržal, da bo resolucijo postavil na dnevni red prihodnje seje.

Prav tako je vzel za prihodnjo sejo na znanje tudi interpelacijo komunističnih svetovalcev o kazemetah, o katerih je občinski odbor že 20. novembra lani odobril odkup, ne da bi objavil tudi podrobne pogoje za tak odkup. Zato interpellant predlagajo, naj bi v občinskem svetu podrobno razpravljali o tem problemu, da bi dobili tudi pojasnila o bodoči uporabi tega kompleksa, kakor ga ima v načrtu občinska uprava.

Ko so prešli na dnevni red, so svetovalci z naglim postopkom odobrili celotno vrsto sklepov odbora, med katerimi je tudi prispevek skoraj 8 milijonov za ambulanto in dispanzarij za zdravstvenem uradu ter sprejem v službo več začasnih občinskih uradnikov in uradnikov.

Odobrili so tudi druge ukrepe upravnega odbora, med katerimi je prepleksanje notranjih prostorov v kazemetah, socialni ukrepi v korist treh izselencev ter prošnja za dodatni deželni prispevek za gradnjo telovadnice v Štandrežu. Glede telovadnice je bilo prvotno določenih nekaj nad 110 milijonov, sedaj pa potrebujejo še dodatnih skoraj 51 milijonov zaradi IVA in drugih večjih stroškov; predlog so odobrili soglasno. Prav tako so odobrili prošnjo za dodatne pri-

spevek pri gradnji športnih naprav v Strazicah, šolskem igrišču na Ročaj in v Ločniku. Za potrebe industrijske cone pa bodo zaprosili za ureditve II. in III. obroka del se 350 milijonov lir prispevkov.

Pregledali so in odobrili še pravilnik za čiščenje občinskih uradov, pri katerem se je oglašilo v debati več svetovalcev. Nato pa so z glasovanjem imenovali nekatere komisije. Tako so imenovali 6-člansko občinsko gradbeno komisijo, o kateri je odbornik Agati na zadnjo vprašanje predstavnikov opozicije zagotovil, da je v pripravi reforma te zastarele inštitucije (komisija se imenuje na osnovi zakona iz leta 1938) in da je to zadnja komisija, ki jo izbirajo po starem sistemu. V komisijo so bili izvoljeni inž. Čefarini, Cristianini in Luciani, arh. Brunello, geom. Marchi in inž. izvedenec Ruccchini.

V komisijo za šport in mladino so imenovali poleg odbornika Moiseja, ki ima ta resor, še štiri člane, in sicer so v njej: Tuzzi, Ziberna, odv. Sauzin in Fonziari.

V komisijo za materialno posvetovalnico COLEMI so imenovali svetovalce Onelli in Fornasirja, za člana nadzorne komisije v Domu počitka v Ločniku pa Ester De Colle.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal županu, naj bi se pri pristojnih forumih pozanimal za ureditve te zadeve na način, ki ne bo oškodoval avtonomije prizadetih občin in področij.

Omenimo naj še, da je svetovalec PSI Dellago v zvezi s posvetovanjem o gorških skupnostih kraških občin ugotovil, da je pri tem prizadevanje tudi gorška občina z Oslavjem in Šentmavrom in je zato priporočal

PO SMRTI STAREGA FURLANSKEGA POLITIKA

Candolinijeva okrožnica važen dokument

Agostino Candolini, 83 let star vodilni furlanski politik, je umrl pred dvema tednoma, 22. januarja. Pokopali so ga v Centi blizu njegovega rojstnega kraja Platš, gorske vasi v tipanski občini. Tam se je bil rodil kot sin občinskega uradnika leta 1889, ko je bila ta vas še sedež občine. Občevalni jezik v Platših je bil slovenski in zato je Candolini lepo govoril krajevno slovensko narečje.

V svojem skoraj 70-letnem javnem delovanju ni Agostino Candolini nikoli nič storil v korist Slovencev v videmskem pokraju.

Takoj po zadnji vojni leta 1945 so Candolinija imenovali za prvega političnega prefekta prve italijanske koalicijske vlade, ki so jo sestavljali predstavniki vseh italijanskih nefašističnih strank pod predsedstvom velikega antifašističnega voditelja Ferruccio Parrija. Agostino Candolini je bil namreč eden zelo redkih politikov v videmski pokra-

jini, ki se ni omadeževal s sodelovanjem v fašističnem režimu. V avgustu 1945 je ta, prva italijanska vlada izdala svečano deklaracijo, da je »nujno potrebno izdati vrsto pomembnih jamstev za državljane neitalijanskega jezika.« »Dopuščen in zajamčen bo, je izjavljala ta vladna deklaracija, uporaba neitalijanskega jezika ne samo v zasebnih odnosih, na javnih zborovanjih, pri verskih obredih in v tisku, ampak tudi v odnosih s političnimi, upravnimi in sodnimi oblastmi. V krajih, kjer žive v znatnem številnem razmerju državljani neitalijanskega jezika, bosta zajamčena v javnih šolah pouk in raba materinega jezika. Posebne potrebe na območjih, kjer živi prebivalstvo drugega jezika in drugih tradicij, bodo zaščitene s svobodnim izvajanjem primernega sistema krajevnih samouprav.«

Najpoda je prva italijanska po-vojna koalicijska vlada prav dobro vedela, kje in v katerih pokrajinah živi v znatnem številnem razmerju državljani neitalijanskega jezika in zato ni Ferruccio Parri, ki je bil ne le predsednik vlade, pač pa tudi notranji minister, dal točnih in striktnih navodil le prefektom v boconu in Aosta, pač pa tudi Candoliniju, prefektu v Vidnu.

Ce je kdo od prefektov, potem je prav gotovo Candolini znal neitalijanski jezik italijanska državljani v videmski pokrajini, jezik »furlanski« Slovencev.

Candolini je pohitel in razposlal okroglo pismo član. nr. 4569 z dne 18. septembra 1945 na razne politične in cerkvene oblasti. Candolinjevo pismo je jasno in točno povedalo tisto, kar je skupna volja sklenila na svoji seji in kar mu je navedel svet, notranji minister Ferruccio Parri, zabičal. Zato je bilo v Candolinijevem pismu povedano vse, kar mu je notranji minister naročil:

1. »V vseh ozirom moramo spoštovati pravice slovenskega prebivalstva v videmski pokrajini v okviru vsakdanjega življenja v Italiji.«

2. »Če bi se pojavilo kako nasprotovanje, mi točno sporočite o sebi, čas in kraj, da bom kar takoj interveniral.«

3. »Zelo mi je kot videmskemu prefektu prijetno, da vam lahko zagotovim, kako italijanska vlada živo skrbi za svobodo slovenskih prebivalcev, vključenih v našo državo. Prosim vas, da pravilno razlagate in cenite pomen deklaracije, ki jo je preteklega avgusta sklenil in objavil glede tega ministrski svet v Rimu.«

Pri tem razpošiljanju okroglega pisma osebnostim v videmski pokrajini je ostalo vse po starem fašističnem načinu.

Ostalo pa je tudi 25-letno zanikanje obstoja Slovencev v videmski pokrajini, ostali so vsi fašistični ur-kazi proti uporabi slovenskega jezika v šolah, v cerkvi in pred oblastmi. Ne gre za surovo politično, politizirano, ko ugotovljamo, da so Candolini in njegovi strankarski vodilni politiki v videmski pokrajini, ki so jo prevzeli oblast od razpadlega fašizma, potrdili in izvajali kar naprej, brez najmanjšega presledka, fašistično politiko zapostavljanja in zanikanja Slovencev v videmski pokrajini. Toda dejstvo je, da to delajo še sedaj po 28 letih njihove neprekinitve oblasti nad videmsko pokrajino.

In vendar je bila ta prva po-vojna koalicijska vlada tudi vlada demokratizacij, saj je bil v tej vladi zunanji minister sam De Gasperi in drugi demokratijski ministri.

Seveda vsega ne moremo napraviti prefektu Candoliniju, saj je delal, kar so hoteli njegovi demokratijski kolegi v stranki. Takšno politiko narodnostne nestrpnosti do Slovencev v nasprotju z vladno deklaracijo so izvajali vsa po-vojna leta mimo Candolinija mnogi drugi veljaki, sedaj pa jih v tem posnema velik del mlajšega demokratijskega videmskega političnega rodu.

Toda Candolini je kot videmski prefekt nehoti napravil veliko uslugo Slovincem, saj jim je dal dokumentiran dokaz, kaj je nasteval vse krivične ukrepe in načelno rasno fašistično sovraštvo proti Slovincem, ki jih je treba po sklepu vseh italijanskih nefašističnih strank odpraviti in dati svobodni slovenskemu jeziku in upravnemu samoupravi, ki bi bile primerne njihovim tradicijam.

ar

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Skušajte se prilagoditi trenutnim razmeram. Nekdo vam bo razkril svoje načrte.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Zaupajte na kaj sami ne boste zmogli vsega. Vaša nepremišljenost vam bo škodovala.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Uveljavljajte svoje boste kar najmanj pričakujete. Otrsite se družbe, ki vam ne ugaja.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Nekoli tečajno bo šlo delo od rok, ker ste utrujeni. Nekaj vas privlači v smer, ki ni preveč priporočljiva.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Težko boste dosegli vse tisto, po čemer težite. Nekoliko burno razpoloženje v družini.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Vzdružite primerno, da razčistite neke dejse. Ne nasedajte kapricam nekega člana vaše družine.

Na riževih poljih je vedno veliko vode

VOJNI BLAZNOSTI NA NAŠEM PLANETU NI KONCA NE KRAJA

V nekaj več kot četrt stoletja smo imeli že nad tisoč spopadov

Od konca druge svetovne vojne, ko smo računali, da vojne ne bo več, smo v raznih delih sveta imeli vrsto spopadov, napadov, državnih udarov, nemirov in pravih vojn

Druga svetovna vojna je v šestih letih, kolikor so trajali spopadi v Evropi, Afriki, Aziji in na Tihem oceanu, terjala nad 35 milijonov žitev.

Od leta 1945, ko je končala, je poteklo več kot četrt stoletja navidez mirnega razdobja človeške zgodovine. Kako je s tem v resnici? Ali je bil mir, ali ni mir, ali eno samo leto brez kakšnega vojaškega spopada, revolucije, oboroženega oračunavanja v taki ali drugačni obliki.

Ameriški učenjak Harry Eckstein je izračunal, da je samo med l. 1945 in l. 1960 (v teku tak imenovanih »mirnih« povojnih let) bilo registriranih nad 1200 krvavih spopadov, med katere gre »uvrstiti prave vojne, gverilske spopade, vsajne in upore, državne udare in teroristične akcije večjega obsega. Po teh prvih petnajstih, je poteklo še drugih dvanajst let povojnega obdobja. V tem času je prišlo do še težjih spopadov kot v prvih 15 letih. Spominimo se na Kongo, Vietnam, Biafro, Srednji vzhod, Indijo, Pakistan, Madžarsko, Irsko.

O spopadih po drugi svetovni vojni je napisal zanimivo knjigo zahodnonemški reporter Christian Zacher, dat je je naslov »Vojna po vojno«. V njej so zajeti vsi oboroženi spopadi, do katerih je prišlo v zadnjih 25 letih, t. j. do l. 1970. Leo Rossi, sodelavec znanega milanskega časopisa, je o njej zapisal, da se ta knjiga predstavlja »kot najpopolnejši pregled velikih in majhnih dogodkov, ki so preprečevali človeštvo, da bi prišlo do pravega mira.«

Neposredno po končani vojni so se pojavila prva žarišča spopadov v Evropi, na Kitajskem ter v Indoneziji. Vzplamtel je državljanski vojni v Grčiji med partizani in monarhisti. Pod vodstvom generala Markosa so njegovi partizani celo let vodili gverilsko vojno, navzile intervenciji Angležev in Amerikancev.

Spopad med Maočetungom in Čangkaškom je l. 1947 prerasel v pravo državljansko vojno. Maočetungove sile so dobivale bitko za bitko in po dveh letih zavzele Pekin.

V Indoneziji je poskus Holandcev, da bi znova prevzeli oblast v tej njihovi nekdanji koloniji, kjer je že bila razglašena neodvisnost po zmagi nad Japonci, povzročil nove spopade.

Do izredno napete situacije je takoj po vojni prišlo v Indokini, kjer je 2. septembra 1945 Hosi-min razglasi ustanovitve Demokratične republike Vietnam. Francozi so nato skušali tu obnoviti svojo oblast, a se jim ni posrečilo, poraženi so bili pri Dien Bien

TEHTNICA (od 22.9. do 23.10.) Na vašo dejavnost bodo vplivali predstojniki. Ne zapirajte se v ožjo družbo.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Bodite bolj sproščeni do svojih sodelavcev. Ne bodite preveč cinični.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Opazni bodo pri vas nagibi k tveganim pustolovčinam. Skušajte rešiti svoje čustveno vprašanje.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Vaše energije bodo začele popuščati. Ne hodite s poti, ki vas je že vodila proti cilju.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Zaradi vaše neprevidezosti boste utrpeli precejšnjo škodo. Manjši spor v družini.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Uspešno boste izvedli program, ki ste si ga načrtali. Oprite se na svoje stare prijatelje.

Temno označena zemljepisna področja, ki so bila kakorkoli vpletena v vojne, državne udare, spopade ali kar koli podobnega

Fuju, marca 1945. Francija je u-maknila svoje čete iz Vietnoma, ki je bil razdeljen na dva dela.

Leta 1947 je med Indijo in Pakistanom izbruhnila vojna zaradi Kašmira. Spori in spopadi so trajali dve leti, padlo je okrog 100.000 Hinduov in muslimanov. Kot žrtve atentata je padel tudi Gandi. Druga vojna za Kašmir je izbruhnila 1965, leta, zaključila se je naslednje leto s sporazumom v Taškentu, po posredovanju SZ. V času med tema dvema vojnoma so Indijo pretresali spopadi na mejnih področjih s Kitajsko. Nadalje je prišlo do spopadov med uporniki in Angležem v Maleziji, trajali so do l. 1954. Dve leti prej so utihnile gverilske borbe na Filipinih.

Tudi Srednji vzhod ni ostal miren: komaj je Izrael po dolgi gverilski borbi proti Angležem proglasil svojo neodvisnost, že se je maja 1948 spopadel z Egiptom, Sirijo in Jordanijo. Spopad se je končal šele na intervencijo OZN.

Junija 1950 so uporniške čete Severne Koreje prešle 38. vzporednik, demarkacijsko črto z Južno Korejo. OZN je to dejanje osodila. Prišlo je do ustanovitve posebnih enot OZN, ki so na tem področju prvič vojsko intervenirale pod zastavo OZN. General MacArthur je zahteval uporabo atomskih bombe. Leta 1951 je prišlo do mirovnih pogajanj, toda vojna se je končala šele l. 1953. V tem spopadu so Amerikanci izgubili 45.000 vojakov in 1000 letal.

V Keniji so l. 1952 pripadniki organizacije Mao začeli vojno proti Angležem, trajala je polna štiri leta. Leta 1954 je v Alžiriji vzplamtel vstaja proti francoskim okupatorjem. Dolgotrajna in krvava vojna se je zaključila šele l. 1962.

Komaj so potihnili nemiri na Madžarskem, ko so 30. oktobra l. 1956 zgodaj zjutraj Izraelci napadli Egipt in prišli do Sueškega prekopa. Pet dni kasneje so se angleške in francoske čete izkrcale v Egiptu, da bi zrušile Naserja, ki je Sueški prekop nacionaliziral. Borbe so se končale 7. novembra.

Tri leta prej je Fidel Castro dvignil vstajo na Kubi, proti generalu Battisti. Bil je ujet in je dve leti osedel v zaporu. Leta 1956 se je z 80 tovariši spet vrnil in začel borbo, ki je upornikov zagotovila zmago.

Leta 1958 je prišlo do spopada med kitajskimi nacionalisti in Maočetungovimi silami zaradi otokov Kvernog in Macu, istega leta je izbruhnila v Libanonu držav-

ljanska vojna med Naserjevimi pristasi in pristasi Zahoda. Takrat se je tu izkrcalo 15.000 ameriških marincev, da bi ponovno uvedli mir. Leto dni kasneje je Kitajska začela vojno v Tibetu.

L. 1960 so se vneli spopadi med ciprskimi Turki in Grki. Istega leta je komaj šest dni po razglasitvi neodvisnosti v Kongu izbruhnil pravi kaos: pokrajina Katanga se je hotela odcepiti od federacije, zahtevala je neodvisnost. Prišlo je do silovitega prelijanja krvi. Intervencirale je OZN, v Kongu so bile odposlane njene enote, ki so jih sestavljali vojaki 13 držav, da bi se preprečila nadaljnja bratovmorna vojna.

Aprila 1961 so se kubanski begunci izkrcali v Zalivu praševce na Kubi, njihov namen je bil zrušiti socialistično vladu Fidela Castra. Bili so uničeni. Leta 1962 so se začeli v Jemenu gverilski boji med monarhisti in republikanci. Upor proti Portugalcem v Angoli se je začel, se čedalje bolj širil in še danes ni prenehal. Leto 1963 je bilo leto majhnih vojn: prišlo je do spopada med Marokom in Alžirijo zaradi meje, indonezijske sile pa so napadle Malezijo. Indonezija je poslala aktualna zlasti l. 1966, ko je prišlo do poskusa državnega udara in je izbruhlo življenje nekaj deset tisoč ljudi. Leto dni kasneje je prišlo do levčarske vstaje v Dominikanski republiki. Padlo je več tisoč ljudi, vstaja so zadušili ameriški marinci. V Nigeriji je prišlo l. 1967 do strašnega krvavega boja med bafrijskimi notami in četami federalne vlade. Od vročja, boleznih in lakote je pomrlo na stotine tisoč bafrijskih otrok.

Šestega junija l. 1967 je izbruhnila tretja izraelsko-arabska vojna. Izrael je zasedel Sinajski polotok, golansko visokoravan in ves Jeruzalem. Miru na tem področju še vedno ni, nasprotno, nihče ne ve, kako se bo do stvari tu končale.

Leta 1969 je prišlo na reki U-sari do spopada med sovjetskimi in kitajskimi notami. Istega leta je prišlo tudi do tragikomičnega spopada med republikama San Salvador in Honduras, nekaj dni sta vodili med sabo pravo majhno vojno, do katere je prišlo kot posledica incidentov in spopadov med navijači ene in druge nacionalne nogometne ekipe.

Nad vsemi temi majhnimi in velikimi vojnami pa je vojna v Vietnamu. V njej so Amerikanci neposredno udeleženi od leta 1964. Medtem je prišlo tudi v Sudanu

«HERALD TRIBUNE» MENI

Arabski svet je spoznal: «kartel» ni nepremagljiv

Vse od Irana pa do Alžira so dežele, kjer se črpa nafta, uvidele, da se da njihovo «črno zlato» tudi drugače vnovečevati kot se je doslej

V preteklih dneh se je pri nas veliko govorilo o ceni bencina in naftnih derivatov nasploh in sicer najprej v zvezi z uvajanjem IVA, nato pa v neposredni zvezi z razpravo v parlamentu glede potrditve oziroma odklonitve občasnega vladnega dekreta o nekih finančnih olajšavah za naftne derivate. Vsi so zagotavljali, da bo cena bencina ostala nespremenjena. Javnost je ta zagotovila sprejela z zadovoljstvom. Kako bi tudi ne. Toda v listu «Herald Tribune» smo zasledili članek, ki o tem problemu govori o nekoliko širšega zemljepisnega zornega kota. In to pisanje ne opravičuje optimizma. Sicer pa pogledimo, kaj list o petrolejskem vprašanju meni:

Kadar iranski šah, zvesti zavetnik Zahoda, da samostojno nadzira petrolejsko industrijo svoje dežele, je to znak, ki ne varja. Nekdanji »srečni časi« so mimo in dežele — proizvajalke nafte — bodo se morale upravitelj svoje posle. Zakonov rentabilnosti pa so se te

dežele naučile od Zahoda. In te države zahtevajo sedaj, da naj se njihova nafta plača po najvišji ceni.

To je praktično le pravilen preobrat vse zadeve. Od vekomaj eksplatairane so dežele — proizvajalke — v glavnem siromašne ali celo pušavske države Blžnjega vzhoda, ki doslej niso imele nobene pravice pri določanju cen nafte. Sprejeti so morale tisto, kar so sklenili v Londonu, New Yorku, Parizu. Odslej pa je tudi nafta »dekolonizirana« in njena cena bo pač odvisna od odnosa si. V teh odnosih pa kaže, da se bodo uveljavile države proizvajalke.

Ponovno je v tem primeru prišla na površje etika. Ta pa ni prinesla nobenega pomirjenja med potrošniki. Avtomobilisti in uporabniki peči na nafto — torej silni kupci naftnih derivatov — pa niso edini, ki jih bo prizadela podražitev nafte, oziroma naftnih derivatov. Vse svetovno gospodarstvo bo doživelo kako spremembo, kajti vsa njegova finančna pogonska sila je vsaj za 50 odstotkov odvisna od nafte oziroma njenih derivatov.

Tega pa vendarle ne občutijo vse dežele, ki imajo naftne vire. ZDA, morejše še vedno v svojem podzemlju zajemati pretežni del svoje porabe. Tudi če se razmere poslabšajo, situacija pri njih ne bo nikoli tako drastična kot v Evropi, kajti Evropa uvaža skoraj vso količino nafte, kolikor je porabi. Šibkost Evrope je tudi v tem, kar nastopa glede tega vedno kot skupek majhnih nacionalnih trgov ne pa kot enotno skupno tržišče. Evropejcem ne preostaja, kot da postanejo nemi opazovalci na sceni, na kateri imajo glavne vloge drugi.

Na eni strani so dežele proizvajalke, ki so se leta 1960, strnile v Organizacijo dežel proizvajalke nafte. Na drugi strani pa so velike družbe, strnjene v »kartel« po tajnem sporazumu, ki so ga njihovi predstavniki sklenili že leta 1928.

Kalkulacija dežel proizvajalke je zelo enostavna. Te države vedo, da se bo popraševanje po nafti v prihodnjih letih podvojilo, v njihovih rokah pa so osnovni viri nafte, torej možnost upravljanja ponudbe nafte v svetovnem merilu. Zato je tu priložnost »igrati s ponudbo glede na potrebe potrošnikov«.

In kaj se je zgodilo? Človek, ki je prebudil te dežele, je mladi voditelj libijske države polkovnik Mohamed El Gaddafi. Komaj je l. septembra 1969, izgnal ostarelega kralja Idrisa, že je postavil zahtevno petrolejskim družbam, da povečajo odškodnino za izkoriščanje naftnih virelov v njegovi deželi. Maja 1970 je a-tentat na naftovod, ki prevozi Sirije spaja naftonosna polja Saudove Arabije z mediteranskim obalo Libanona, privedel do stanja, da je bila njegova naloga veliko bolj

preprosta. Po zaprtju nekaj libijskih virov in zaradi prekinitve dotoka nafte zaradi atentata na naftovod v Siriji se je pojavila razlika med ponudbo in povpraševanjem na svetovnem tržišču nafte. Ameriška družba «Occidental», ki pripada kalifornijskemu mogotcu Armandu Hammerju, ki vso svojo proizvodnjo črpa v Libiji, je popustila pred Gadafiyevim ultimatom in vse ostale družbe so kmalu ubrale njegovo pot.

Od Perzijskega zaliva pa do Sredozemlja, od Teherana do Alžira, so Iranci in Arabci kaj doje-li, kaj se dogaja. Ugotovili so, da »kartel« ni nepremagljiv. In njihova emancipacija je postala možna, je postala stvarnost. Že šest mesecev pozneje so dežele proizvajalke nafte začele uživati prednost, ki jim jo je s »svojo akcijo« omogočil mladi libijski polkovnik. To sta bili sedaj že zgodovinski teheranski sporazum in še po-godba v Tripolisu, ki sta bili sklenjeni v začetku 1971. leta. Cene, ki so bile skoraj 20 let »establišne« so kar čez noč poskočile. To pa je deželam proizvajalkam zagotovilo dvojni dohodek, ki jim ga je dajalo njihovo največje bogastvo — nafta.

V Teheranu pa iranski šah ni hotel prepustiti izključne iniciative libijskim revolucionarjem. Njemu je kot prvemu v zgodovini dežel proizvajalke le uspele cene svojih proizvodov povežati z njihovo vrednostjo zahodnih valut, s čimer je dohodek zagotovil pred morebitnimi inflacijami in devalcacijami. Izdelal je bil tudi celoten »skolekard« cene vse do leta 1975. Kljub vsemu temu so družbe mogle vendarle izhajati. Vrh tega je bila zagotovljena osnova: zagotovljeni so bili viri dobave.

Toda izkusnje so dežele proizvajalke naučile, da ne smejo držati na lovorkah. Od zahtev po prisku cen so prešle na proteste proti samemu obstoju petrolejskih družb. In tako je prišlo do podžavljanja v Alžirju v februarju 1971 ter v juniju lani v Iraku.

Toda ne za dolgo. Prebudil se je tudi 66-letni kralj Saudove Arabije Feisal. Ta čudna osebnost, ki je hkrati vladar Meke in pu-ritanski branilec osnovnega Islama hkrati pa tudi skrajni antikomunist in antisionist, je bil prepričan, da ameriškim družbam nekakšen monopol v eksploataciji nafte na področjih Saudove Arabije. In ta Feisal je sedaj nenadoma dal svojo svobodo zelo aktivnemu in iznajdljivemu ministru za petroleje Ahmedu Jamaniju, kateremu je uspelo, da zagotovi Saudovi Arabiji večji delež v dohodkih petrolejskih družb.

Predstavniki tujih družb sedaj tožijo: »Prijamirani smo na neprestano pogajanja«.

Bivši predsednik iranske nacionalne petrolejske družbe in sedanj premier Irana Amir Hoveida ne dvomi v uspešen zaključek pogajanj. On se glede tega celo šalja na račun petrolejskih družb: »Vi želite kupiti našo nafto po najnižji možni ceni. Jaz pa želim prodati svojo nafto kar se da drago. In med tem obstaja vsa možnost, da pridemo do sporazuma«.

Obstajajo pa tudi protiprikladi, katerim pravi nevarnost, da bodo plačali račun. Ker se dolgo, zelo dolgo plačevali nizko ceno, je možno, skoraj gotovo, da bodo se daj plačevali zelo visoko ceno mnogo več kot nafta sploh velja.

Radio V

SREDA, 7. FEBRUARJA 1973

TRST A
7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.40 Sola; 12.00 Opoldne; z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Sola; 18.50 Koncert 19.15 Higiena in zdravje; 19.25 Zbori in folklor; 20.00 Sport; 20.35 Simfonični koncert; 22.10 Zabavna glasba.

TRST
12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Glasba in proza.

KOPER
6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 20.30 Poročila; 6.15 Jutranja glasba; 7.40 Dopoldanska glasba; 9.00 Otroški kotiček; 9.15 Ansambel kitara; 10.00 Melodije; 11.15 Dva orkestra; 11.45 Polke in valčki; 12.00 Glasba po željah; 14.00 E. Sequi; Pisma; 14.15 Plošče; 14.35 Juke box; 15.00 Simfonična glasba; 15.30 Poje V. Samed; 15.45 Plošče; 16.40 Orkestri; 17.00 Mešani pevski zbor; 17.45 Mladi izvajalci; 18.00 Popevke; 19.00 Iz priljubljenih oper; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večeru; 20.40 Godala; 21.00 Literarna oddaja; 21.15 »Dubrovnik 72«; 22.10 Jazz; 22.35 Glasba za lažno noč.

NACIONALNI PROGRAM
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 6.47 Kako in zakaj?; 8.30 Jutranje pesmi; 9.15 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.20 Kratki teden: v Firencah; 14.00 Ital. popevke; 15.10 Glasbeni spored za mladino; 17.05 »Sončnica«;

19.10 Kronike Juba; 19.25 Wagne-rijeve skladbe; 20.20 »Andata e ritorno«; 21.15 Radijska priredba; 22.10 Madriljski iz XVI. stoletja; 23.20 Ital. folk. glasba.

II. PROGRAM
7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 15.30, 19.30 Poročila; 8.40 Opurna glasba; 9.15 Orkestri; 9.50 Nadaljevanje; 10.05 Pesem za vsakogar; 10.35 Glasbeno - govorni spored; 12.04 Opravljalci; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 15.40 Glasbeno - govorni spored; 17.20 Posebna reportaža; 17.45 Telefonski pogovori; 20.10 Sestanek petih; 22.43 Nadaljevanje.

III. PROGRAM
10.00 Koncert; 11.40 Sodobna ital. glasba; 13.30 Bičet. Weber in Hačaturjan; 14.30 Portret avtorja A. Roussela; 15.25 Hišni delavci; 16.15 Angeli - Pagliaro; »Alessandro Magno«; 17.20 Enotni razred; 18.20 Gospodarska rubrika; 18.45 Kulturni pregled; 19.15 Koncert; 20.15 Cerkevne tradicije do koncilja Vatikana - 2; 21.30 Rahmaninov.

SLOVENIJA
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 19.30 Poročila; 6.50 Rekreativna; 8.10 Glasbeni matineja; 9.05 Za mlade razvedne; 9.25 Iz glasbenih šol; 9.40 Glasbeni spomini; 10.20 Pri vas doma; 12.10 (odlomki iz slov. oper; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Komorni zbor; 15.40 Sopranistka Nedra Zrimšek; 16.00 »Vrtljak«; 16.40 Iz albuma J. Straussa in Stolza;

ITAL. TELEVIIZIJA
9.30 Sola; Kulturna antropologija; 13.00 Ob trinaesti uri; 13.30 Dnevnik; 15.15 Sola; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Portret avtorja; 19.15 Do kod sega kemija; 19.45 Sport; 20.00 ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Antonionijeva Kitajska; 22.00 Športna sredi; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL
21.00 Dnevnik; 21.20 El capitalo no Kopenick; 22.55 Sodobna medicina.

JUG. TELEVIIZIJA
8.20 TV v šoli; 11.00 Splošna izobrazba; 17.30 Mačkon in njegov trop; 17.55 Obzornik; 18.10 Na sedmi staji; 18.30 Zaščitna podjetniške dejavnosti; 18.55 Mozaik; 19.00 Prešernova proslava — prenos; 19.45 Risanka; 20.00 In 22.45 TV dnevnik; 20.25 TV barometer; 20.35 Oddaja o Prešernovem dnevu; 20.45 Koncert s Prešernove proslave; 21.30 Koln: Evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju.

V TRETJEM ČETRTFINALNEM KOŠARKARSKEM KOLU

Simmenthal - C. zvezda in CSKA - Ignis Varese

Pri dekletih bo zanimiv le spopad med Slavijo in Pernikom

Zadnji obračuni v evropskih košarkarskih pokalih: s tretjim kolo bodo lestvice dobile svojo končno obliko in s tem bodo določeni polfinalisti. Kot je že znano, gre pri evropskih prvakih le za to, kako se bodo močvra razdelila: Simmenthal in Crvena zvezda bo sta danes v Milanu začela dvoboj za prvo mesto v A skupini, CSKA in Ignis pa jutri v Moskvi za B skupino. Kakorkoli že, vsi štirje imajo zagotovljen nastop v naslednji fazi tekmovanja.

V pokalu pokalnih prvakov bo zanimiva le ena tekma, Juventus Badalona - Steaua, ki bo odločala o drugem mestu Jugoplastike in torej o nasprotniku leningraškega Spartaka v polfinalu. Med ženskimi prvakini se Slavija in Pernik prav tako potegujeta v medsebojnem spopadu za 2. mesto v svoji skupini, pokal pokalnih prvakini pa bo v tem kolu nezanimiv.

Popoln seznam tekem je tak:

POKAL PRVAKOV:

(7. 2.) Simmenthal - Crv. zvezda, (8. 2.) Maccabi - Real Madrid,

(7. 2.) CSKA - Ignis, (8. 2.) Slavija - Dinamo.

POKAL POKALNIH PRVAKOV:

(7. 2.) Spartak Brno - Spartak Leningrad, (7. 2.) Juventus - Steaua.

POKAL PRVAKINJ:

(7. 2.) Daugawa - Geas, (8. 2.) TFSE Budimpešta - Lodz, (8. 2.) Slavija - Pernik, (8. 2.) Clermont - Voždovac.

POKAL POKALNIH PRVAKINJ:

(7. 2.) Hapoel - Spartak Sofija, (8. 2.) MTK Budimpešta - Spartak Leningrad.

NOGOMET

Jugoslovanska nogometna reprezentanca je v nedeljo odigrala prvo tekmo svoje afriške turneje. Pred 10.000 gledalci je v Tunisu premagala tunizsko reprezentanco 5:0 (2:0) z goli Bajevića in Vlačića v prvem polčasu ter Petkovića (2) in Bajevića v drugem. Nastop jugoslovanskega moštva je bil zadovoljiv, predvsem glede na to, da je bil prvi po tekmi z Grčijo.

KOŠARKA

V razburljivem slovenskem derbiju tesna zmaga Poleta nad Kontovelci

Borovi mladinci so (v odsotnosti Deška) klonili Italsidru

NARAŠČAJNIKI

Polet - Kontovel 49:42

KONTOVELCI: Klavdij Starc 8, Regent 2, Bukavec, Ivo Starc, Perini, Cuk, Ban 21, Lukša 9, Ukmar 2, Castellani.

POLET: Marko Sosič 13, Kalin 10, Taučer 6, Daneu 4, Brišček, Ferluga 12, Leniša, Rauber, Ivan Sosič 4.

PROSTI METI: Kontovel 6:12, Polet 1:8.

SODNIK: Cadelli iz Trsta.

V izredno lepi in razburljivi tekmi je Polet za sedem točk premagal poštvalne igralce Kontovce, ki so se upirali gostom vse do poslednje minute in so proti koncu poskusili celo pressing obrambo, da bi nadoknadili zamujeno, a zaman.

Kontovelci zelo napredovali in bi lahko celo pripravili presenečenje, če ne bi stari slabo. Začetek tekme je bil namreč dokaj ugoden za domačine, saj so bili izkušeni poletovci takoj povedli s 16:3. Kontovci so se obetala prava katastrofa. A tedaj so močno odgovorili in so poletovcem odvzeli večji del vodstva, tako da se je prvi polčas zaključil pri stanju 24:15.

Začetek drugega polčasa je bil ugodnejši za domačine. Marko Ban se je dobesedno razigral in je dosegel koše od vsepovsod. Stanje je bilo dvakrat izenačeno (36:36 in 38:38). Tekma je postala vse bolj razburljiva. Poletovci so tedaj uvideli, da je treba na vsak način poiskati ustrezno orožje za ustavi- tev razigranega Bana. Dobili jo je trener, s tem da so poletovci igrali «floiting» obrambo. Tedaj pa se je med poletovci razigral Ferluga, ki je dal vrsto odločilnih košev. Poletovci so ponovno zanesljivo povedli. Zaman je bil pressing domačinov, da bi zaustavili goste.

Slovenski derbi, ki je popolnoma zadovoljil, se je tako končal z zmago poletovcev. Dve točki Poletu, a priznanje borbenosti domačinom, ki so zapustili zelo dober vtis.

MLADINCI

Italsidri - Bor 72:60

BOR: Klobas 21, Koren 6, Baruzzi 8, Francia 11, Stojan Hrvat 6, Valter Hrvat 8.

PROSTI METI 4:10.

V zelo okrnjeni postavi so borovci predvidoma izgubili tekmo proti Italsidru. Predvsem se je v vrstah «plavih» poznala odsotnost Boruška Deška, ki bi lahko dal ekipi večjo napadalno moč.

Srečanje se je neugodno začelo za borovce. Domačini so takoj prevzeli pobudo v svoje roke in so v prvem polčasu povedli z 10:0. Tekma se je praktično odločila v tej polovici. Borovci so nato nekoliko nadoknadili zamujeno, a premalo, da bi lahko ogrozili domačine.

Tokrat je v Borovih vrstah dokaj slabo igral Leo Koren, ostali pa so bili poprečni.

b. l.

ODBOJKA

I. MOSKA DIVIZIJA

Niti seta za Slogo

Sloga - Aurora Videm 0:3

(10:15, 11:15, 4:15)

SLOGA: Kralj, Persinger, Matevlić, Vodopivec, Neubauer, Grgič, SODNIK: D'Affara.

Odbojkarji Sloge so v prvem kolu prvenstva I. divizije izgubili doma srečanje s šestorko Aurore iz Vidma. Videmčani so v preteklem prvenstvu igrali v D ligi in so nedvomno veliki favoriti za končno zmago v tej skupini. Gostje so imeli nekoliko olajšano pot do zmage, ker je Sloga stopila na igrišče močno okrnjena. Manjkali so kar

ATLETIKA

NEW YORK, 6. - Kenijski atlet Kipchoge Keino je podpisal s ustanovo ITK pogodbo, s katero je prestopil med poklicne športnike. Keino, ki je star 33 let, je olimpijski zmagovalac na proгах 1500 m in 3000 m z zaprekami.

UMETNOSTNO DRSANJE

KÖLN, 6. - V Kölnu se je začelo danes evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju. Po prvih obveznih likih vodi češkoslovaki Nežal, pred Sovjetom Volkovom, Nemcem Hoffmannom, Sovjetom Četveruhinom in drugimi.

NA POKRAJINSKEM EKIPNEM KROSU

Le en član ŠZ Bor startal v Štivanu

V petih kategorijah je nastopilo skupno 90 tekačev

Nekoliko čudna je bila odsotnost atletov Bora na nedeljskem ekipnem krosu za pokrajinsko prvenstvo v ribiškem naselju, čeprav za te tekmovalce ni bilo posebno važno. Športno združenje ni nastopilo, ker vodstvo ni pravočasno registriralo atletov in prijavi lo društva in atletsko zvezo FIDAL. Predstavnost Bora je bilo zato le simbolično, ker so enega tekača «plavih» sodniki vseeno priustili k startu. Prvenstvo so izvedli v petih kategorijah s skupno udeležbo kakih devdeset tekačev. Tržaški CUS se je izkazal kot najmočnejše društvo s tremi posamezniki zmagami in drugimi boljšimi uvrstitvami. Poseben dober se nam je zdel Cembalo med mladinci. V po-

sameznih kategorijah so zmagali: Mlajši dečki: Martini CUS (Trst) Starejši dečki: Russignan - Centro sportivo (Trst)

Naraščajniki: Persano - Libertas (Trst)

Mladinci: Cembalo - CUS (Trst) Clani: Arban - CUS (Trst)

Slovensko predstavništvo je do polnopravne prisotnosti dveh tekačev pri CUS. Ruizier je bil med klasi- ni 15. Švab pa je šele pred kratkim prebolel hudo poškodbo na kolenu in je za 21. mesto mnogo prepetel.

Po prvem delu prvenstva vodi na prvih lestvicah CUS. Tekmovanje pa se bo končalo komaj v nedeljo, 18. februarja z izvedbo ena- kih tekov na istih proгах.

MLADINSKA PRVENSTVA

KOŠARKA

MLADINSKO PRVENSTVO NA GORIŠKEM

Splügen premočan za igralce Doma

V predtekmi srečanja med ekipama Splügen - Libertas Forli, ki nastopata v drugi italijanski ligi, so se v nedeljo domovci pomerili z ekipo Splügen iz Gorice, ki velja (skupno s peterko iz Cervignana) za najresnejšega kandidata za končno zmago v tem prvenstvu. Ze od začetnih potez dalje je bilo razvidno, da se naši fantje ne bodo mogli dolgo upirati za razred boljše- mu nasprotniku. Nadaljevanje igre pa je to tudi dokazalo. Splügen je homogena ekipa, ki igra lepo košarko, z izredno učinkovitimi napadom ter dobro postavljenim obrambo, katero so naši fantje prebili le redkokdaj. Poleg tega so zgrešili veliko podaj, kar so nasprotniki izkoristili ter se spustili v hitre protinapade. Na tak način je Splügen dosegel najmanj 40 točk. Slovenskim fantom pa za tako pekoč poraz ne smemo zameriti, saj trenirajo v v nemogočih prostorih in se zato na pravem igrišču ne znajdejo najbolje. To je največja krivda za serijo porazov, ki so jih morali domovci okusiti.

Končni rezultat nedeljske tekme: 136:18 (63:5).

Postava Doma: Mučič 7, Čubelj, Terčič 2, Marinič 2, Mozešič, Tabaj 2, Dornik 5, Kont. Sošol, Willy Prinčič.

G. F.

V PRIJATELJSKI NOGOMETNI TEKMI

MIRENSKI NOGOMETAŠI IZBOJEVALI LEP USPEH

To je bila prva letošnja tekma igralcev Adrie

Adria - Mercator 3:3

STRELCI: v 29. min. Kitič, v 35. min. Kitič, v 57. min. Benedetič, v 73. min. Petrovič, v 85. min. Rebec, v 86. min. Kitič.

ADRIA: Bagl (R. Silič, Leban), Marvin, Uršič, Čargo (Frančeskin), Cotič, Benedetič, Peršolja, Jerončič, Petrovič, E. Silič (Klanjšček), Fornazarič (Rebec, Bagl).

MERCATOR: Bregar (Kobe), Mastnak (Jakopič), Bajec, Mavrič (Zalar), Nikolič (Hacler), R. Zavrl, Milič (Jancigaj), Kapidžič, Kitič (Camerik), J. Zavrl, Corn.

SODNIK: Pahor (Nova Gorica), GLEDALCEV: 600.

Nogometaši mirense Adrie so začeli novo sezono zelo spodobno in obetajoče. V svoji prvi tekmi so, čeprav oslabiljeni (brez srednjega branilca Ivčeva) remizirali s kompletnim moštvom ljubljanskega Mercatorja, če pa bi bili malo bolj pazljivi, bi celo slavili senzacionalno zmago.

Mercator, ki nastopa v jugoslovanski 2. zvezni ligi - zahod, je za Goričane še posebej zanimiv iz dveh razlogov. V njem namreč že četrto leto z velikim uspehom igra naš rojak Dean Mavrič, ki je začel nogometno kariero v Novi Gorici. Trener tega moštva pa je nekdo znani igralec Angelo Ziković, doma z Reke, ki je okrepil moštvo Gorice v sezoni 1955-56, ko je še v Sempetru nastopalo v slovensko-hrvaški ligi (sedaj 2. zvezna liga - zahod). V nedeljo Mercator ni prikazal tistega, kar so od njega gledalci pričakovali, vendar slabše predstavo ljubljanskih igralcev lahko do neke mere opravičimo. Kar naenkrat so se namreč znašli na travnatem igrišču, potem ko so doslej vadili le na svojem zasednem stadionu; nekoliko pa jih je tudi uspalavo pravo splošnodolno sonce, o katerem v Ljubljani pozimi ni duha ne sluha.

Igralci Adrie so bili že od začetka tekme enakovredni nasprotniku in niso igrali podrejene vloge. Ustvarili pa so si tudi tri stodo- stotne prilležitosti, a pri tem niso imeli sreče. Tako je Petrovič streljal v nebranjena vrata, vendar se je žoga odbila od branilca Mercatorja v od, Peršolja pa je iz neposredne bližine vrata streljal mimo vrata. Proti koncu polčasa so domačini nekoliko pojelele moč, kar pa so gostje takoj izkoristili in prešli v prepričljivo vod-

stvo. Po odmoru je trener Ziković zamenjal več igralcev, pri Adri pa je vstopil v igro Frančeskin, medtem ko se je vratar Bagl, ki ga je v vratih zamenjal R. Silič, poskušal tudi kot igralec in tudi v tej vlogi je popolnoma zadovoljil. Raven igre Mercatorja je v tem delu padla in Mirenci so imeli vedno več od igre. Tako so najprej izenačili, nato pa celo povedli. Presenečeni nad nenadnim vodstvom pa so se nato v obrambi nekoliko «zgulili» in prešli še tretji gol. Koniec koncev pa je neodločen rezultat tudi realen.

Zaključimo z ugotovitvijo, da je bila otvoritev sezone v Mirnu ohrabrujoča.

SMUČANJE

V ČRNEM VRHU

3. «mebloada»

Marljivi športniki Mebla so tudi letos organizirali v smučanju svoje prvenstvo imenovano «mebloada». Letos so to prvenstvo organizirali že tretjič zaporedoma, za spremembo pa so letos izvedli v Črnem vrhu nad Idrijo, minulo soboto.

Kljub novozapadnemu snegu se je tekmovalca udeležilo 28 smučarjev in smučark tega kolektiva. Pripravljeni pa smo, da bi bila udeležba še večja, če bi bilo vreme boljše. Kljub vsemu so bili doseženi v vseh treh kategorijah dobri rezultati, saj je bilo to tekmovalce tudi izbirno za nastop na občinskem sindikalnem prvenstvu, ki bo to soboto na Lokvah.

Rezultati:

Ženske:

1. Slokar 56"1

2. Bergant 57"0

3. Batistič 1'14"2

Rekreacijski razred:

1. Hvala 42"1

2. Puc 44"1

3. Rovšček 49"5

Tekmovalni razred:

1. Ivančič 1'49"6

2. Božič 1'51"4

3. Buda 1'59"3

Rajmund Kolenc

ABETONE, 6. - Za mednarodno žensko smučarsko tekmovalce «Poe- mina» se je prijavilo doslej skupno 10 reprezentanc. Z uradnimi treningi bodo začele jutri.

Iz domačega športnega albuma

Dolinski župan Lovriha je odprl novo občinsko telovadnico. Ob njem stoje odborniki za šport Ota, po županu Bandi, župnik Grmek in J. Bolčič

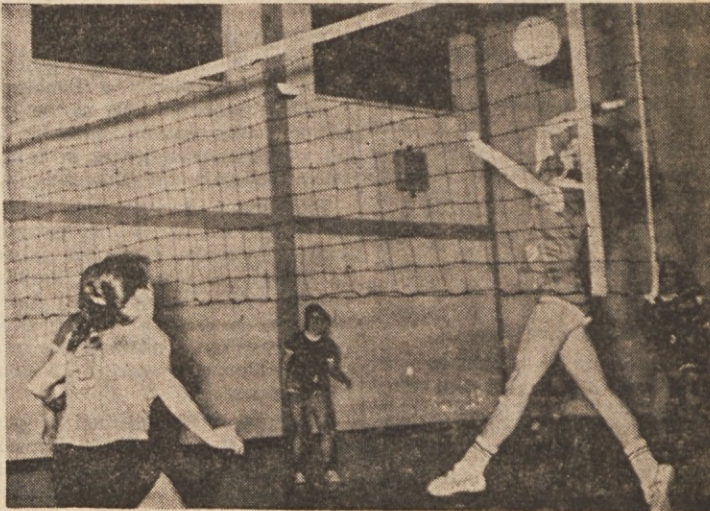
Madina je že ob prvih tekmah skoraj povsem napolnila tribuno

Z zmago nad pordenonskim Libertasom so si mlade Brežanke v nedeljo zagotovile naslov državnih odbojkarškinj prvakini med dekletami

Otvoritveno tekmo v novi telovadnici sta odigrala Breg in Slova (zgoraj) obe ekipi v vrsti pred začetkom, spodaj pa med tekmo

Kako je Mussolini prišel na oblast

POHOD NA RIM 1922

29. (DODATEK)

Vespi triestini pa se niso omejevali samo na požig Narodnega doma. Ze na poti s trga pred magistratom proti Narodnemu domu je skupina demonstrantov napravila ovinek in mimo karabinerjev in krajevni straži vdrla v urade jugoslovanske delegacije, razbila vse pohištvo in odnesla jugoslovansko zastavo.

Tragični večer, ki se je pričel s požigom Narodnega doma, se je nadaljeval s splošnim napadom proti drugim slovenskim zavodom in ustanovam. Tako so razbili Jadranske banke, podružnice Ljubljanske kreditne banke, Hrvatske štedionice, Splošne hranilnice.

Napadli so tiskarno Edinost in srbsko šolo. Slovenske kavarne in trgovine so bile oropane.

Razdejali so pisarne raznih slovenskih odvetočnikov in niti zasebno stanovanje jugoslovanskega delegata ni bilo varno pred fašističnimi napadi.

Da to teroristično divjanje v Trstu ni bila samohotna in neprimerna reakcija na omenjeni incident v Splitu, kakor so to skušali prikazati fašistični listi, temveč da je bila načrtno in dobro premišljena akcija, priča dejstvo, da so bili istočasno podobni izgredi proti slovenskemu življu tudi na Reki, v Pulju in drugih središčih Istre.

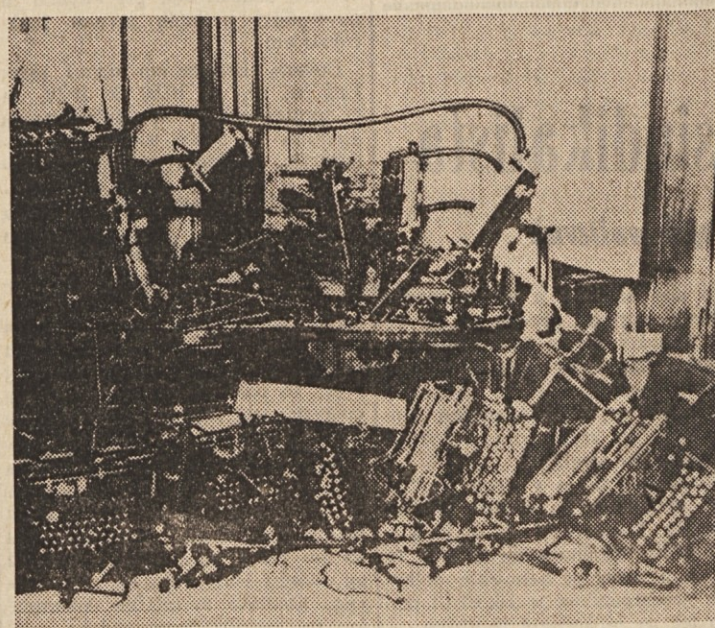
V Pulju je istega dne fašjo sklical ljudstvo k javnemu zbo-

rovanju in ga hujskal proti slovenskemu prebivalstvu.

Kakor v Trstu je tudi v Pulju glavni naslovnik veljal Narodnemu domu, ki je pogorel do tal.

Vodja tega napada je bil poznejši fašistični poslanec Bilucaglia.

Isti večer so fašistične tolpe vdrla v stanovanje hrvatskega advokata Ivana Zuccona. Razbili so vso steklenico ter vrgli pohištvo na ulico, da bi ga sežgali. Na posredovanje sosedov,

Tako so fašisti opustošili leta 1920 Jadransko banko v Trstu

ki so se bali, da bi zgorele tudi njihove hiše, so pohištvo porabili in ga odpeljali neznano kam. Dr. Zuccon je še pravčasno ubežal in si rešil življenje. Naloga nato je moral zapustiti Pulj, ker mu je kvestor dal razumeti, da ne more jamčiti za njegovo življenje.

Zanimivo je, da je v dopoldanskih urah, preden je prišlo do izgradov, opozoril državni tožilec dr. Steffe civilnega komisarja in kvestorja, da krožijo glasovi o napadu na Narodni dom. Oba, civilni komisar in kvestor, sta mu zagotovila da bosta skrbela za red.

Istega dne so v Partuu napadli in porušili tiskarno Hrvatskega tiskovnega društva. Da tudi tam Narodni dom ni postal žrtev plamenov, je pripisati dejstvu, da so v poslopju stanovali družine italijanskih častnikov.

Na Reki, ki je bila tedaj pod režimom Gabriela D'Annunzia, so bile predmet fašističnih napadov vse slovenske ustanove in podjetja. Naslednji so tudi proti jugoslovanskim jadrnic v luki in jih poškodovali. Ta gonja proti jugoslovanskemu življu na Reki je trajala dva dni. Končno je komandant D'Annunzio izdal razglas, s katerim poziva prebivalstvo k redu in miru ter hkrati obljubljal, da bo mesto očistil vseh neitalijanskih elementov. Če so bile že pri aretacije in izgoni Slovencev in Hrvatov na Reki na dnevnem redu, so se po 12. juliju že močno pomnožili.

Tri dni po teh terorističnih dejanjih 15. julija 1920, se je sestal tržaški fašo in naslovil na vlado naslednji poziv:

«Člani fašistične boje zveze so prepričani, da politika, ki se je doslej izvajala v odrešenih polrajah, lahko pripelje do mnenja, da se sme nekažnovano kar koli delati proti Italiji. Zato se obračamo na sedanjo vlado, da spozna nevarnost, ki grozi državi in da uvede strogo politiko nacionalne varnosti.»

Da se to doseže, so med drugim zahtevali od vlade, da «nemudoma izvede racionalno in sistematično čiščenje mesta

in vseh krajev tostran demarkacijske črte, pri čemer naj se prevernejo v posvetilne odbore državljani vseh razredov, toda pritegnjena patriotizma».

In res je tedanja vlada, ki ni bila fašistična, v času, ko še ni bilo rešeno vprašanje Julijske krajine, v celoti sprejela in odobrila te načrte.

Za Slovence in Hrvatse so bili požig Narodnega doma v Trstu in Pulju ter určitve številnih drugih njihovih ustanov širom vse dežele nepopravljiva gmotna in moralna škoda; v tem pa so videli tudi smrtno obsodbo njihovega narodnega, jezikovnega, prosvetnega in gospodarskega življenja.

Za fašiste je bil požig Narodnega doma v Trstu, ali kakor so oni pravili Vespi triestini, ognjeni krst nastajajočega fašizma. Požig Narodnega doma je bil po njihovem mnenju ena najvažnejših epizod v zgodovini Italije, po prvi svetovni vojni. Zato so deseto obletnico požiga Narodnega doma slovesno slavili po vsej Italiji. Mussolinijevo glasilo Popolo d'Italia je bilo polno slavošpevov. Glavni akter, Francesco Giunta, je v navzočnosti najvišjih civilnih in vojaških oblasti prejel marmornato ploščo. Fašistična vlada pa se mu je tudi v gnetnem pogledu pokazala močno hvaležno.

Francesco Giunta, ki je ob okupaciji prišel iz Toskane v Trst reven kot cerkevna miš, je le nekaj let po požigu Narodnega doma postal podpredsednik poslanske zbornice, nato državni podtajnik in predsednik največje italijanske paroplovne družbe.

Tudi vsi drugi sodelavci pri požigu Narodnega doma so prejeli spominske medalje in bogate nagrade.

Giunta je ob desetletnici požiga izdal knjigo «Un po di fascismo» (Nekaj o fašizmu, Milan 1932), v kateri se je javno bahal, da je on glavni požigalec Narodnega doma v Trstu in da je bil tudi vodja pri napadih na nemške šole v Boonu.

(Nadaljevanje sledi)

V POLNEM TEKU VOLILNA KAMPANJA V ČILU

Allende na stadionu v Santiagu: Začel se je boj proti imperializmu

«Delavska oblast neobhoden instrument za spremenitev gospodarskih struktur države»

SANTIAGO DE CHILE, 6. — Včeraj zvečer je predsednik Allende na velikem zborovanju, ki je bilo na santiagskem stadionu izjavil, da bodo marčne volitve v Čilu «začetek boja na življenje in smrt proti imperializmu, boj na življenje in smrt, ki se bo zaključil šele ko bomo dokončno razbili naše veriže».

Volitve, ki bodo 4. marca, zadevajo poslansko zbornico ter senat. Volivci bodo popolnoma obnovili prvo, druga pa za 50 odst.

V svojem govoru čilskim volivcem je bil predsednik Allende zelo jasen in odločen. Prav tako jasno in odločno je orisal politično volilno platformo koalicije strank «Ljudske enotnosti», ki so sedaj na oblasti.

Ce bo ta koalicija dobila več kot 50 odst. glasov, bo utegnula korenito spremeniti politično podobo sedanjega Čila. Namesto sedanjega dvezoborničnega sistema bi uvedli enoten ljudski parlament, ki bi bil izvoljen skupaj s predsednikom s šestletnim mandatom. Zakonodajne pravice pa si ne bi lastila ta zbornica, temveč bi iniciativa pripadala tudi volivcem, oziroma sinlikom (Central unica trabajadores — CUT).

V svojem govoru je Allende ostro kritiziral opozicijo, ki ji s prejšnjimi vladami ni uspelo rešiti najvažnejših vprašanj čilskega gospodarstva in čilske družbe. Prav ta opozicija pa skuša danes strmo glavi ljudsko vladu, ki odgovarja na te napade z napovedjo novega političnega ustroja oblasti ter z vrsto ukrepov, ki naj bi imeli trajnejši pomen.

Posebno pozornost bo nova čilska vlada posvetila v tem primeru vključitvi velikih zasebnih podjetij in dejanskih monopolov v «družbeni» (socialistični) sektor. Sedanji deficit državnega proračuna bodo odpravili s povečanjem državnih dohodkov.

Nadalje je državni poglavar objavil načrt investicij na teh področjih: 1. prehranska industrija ter proizvodnja oblačil in zdravil; 2. surovine za gradbeništvo, šole, bolnišnice itd.; 3. devizna politika ter 4. smotnejše izkoriščanje državnega naravnega bogastva. «Razpolagamo s 600 milijoni dolarjev — je dejal predsednik Allende — za izvajanje tega načrta».

Svoj govor je Allende zaključil s trditvijo, «da je delavska oblast neobhoden potreben instrument za spremenitev gospodarskih struktur države».

V opozicijskih krogih menijo, da sta Allendejev govor in volilna politična platforma koalicije strank «Ljudske enotnosti» zgolj volilna propagandistična poteza, ki nima nobene stvarne podlage v sedanji čilski politični stvarnosti. V svetovni javnosti skušajo prikazati Allendeja kot neoznanega.

Juan Corona obsojen na dosmrtno ječo

FAIRFIELD (Kalifornija), 6. — Kalifornijsko porotno sodišče je obsodilo na dosmrtno ječo Mehikanca Juana Corona, ki je pred dvema letoma ubil 25 poljskih tesarjev. Da bi preprečil vsakršno možnost pomislitve je sodnik obsodil Corona 25-krat zaporedoma na dosmrtno ječo. Takoj po razsodbi je policija aretirala obtoženčevega odvetnika, ki je bil obsojen na dva meseca zaporne kazni zaradi žalitve sodnika.

Afera Corona je izbruhnila pred 2 letoma, ko je neki pusestnik odkril truplo nekega dinarja na svojem polju. Obvestil je policijo, ki je po kratki preiskavi odkrila se 24 trupel. Zakaj je Corona ubil delavce ni znano. Javni tožilec je med razpravo dejal, da je vzrok umora zelo verjetno zelo globoko skrit v obtožbeni podzvesti.

Ko so porotniki pred dvema tednoma spoznali Corona za krivega (sodbo pa je predsednik sodišča izrekel šele danes) je obramba zahtevala ponoven proces, čes da je nek šerif večkrat govoril o poteku razprave z dvema porotnicarica, a predsednik sodišča je zavrnil zahtevo kot neosnovano.

V kalifornijskih sodnih krogih si postavljajo vprašanje kaj pravno pomeni obsodba na 25 zaporednih obsodb na dosmrtno ječo. Nekatere pravniški so mnenja, da tako Corona ne bo mogel biti pomiloščen, drugi pa ne verjamejo takemu tolmachenju in trdijo, «a bo obtoženec lahko izpuščen na svobodo pod nadzorstvom, če se bo sedem let vzorno vedel v kaznilnici».

Peron v Romuniji

RIM, 6. — Bivši argentinski predsednik republike Peron je odpotoval z rimskega letališča Fiumicino v Bukaresto, kjer se bo zadržal 4 dni. V Romuniji je so srečal s predstavniki sindikalnega, političnega in gospodarskega sveta. Od obdobja iz Rima ga je pozdravil romunski veleposlanik Jonascu. Po obisku v Romuniji je bil Peron vrnil v Italijo, nakar bo odpotoval v LR Kitajsko.

lendejevo koalicijo kot politično formacijo, ki se je sama od sebe diskvalificirala, ker ni znala pametno gospodariti in vladati državi. Resnica je popolnoma drugačna. Vsa čilska opozicija se že dve leti bori z vso jhto proti Allendeju, meče njegovi vladi polena pod noge, kjer le more, se povezuje z ameriškim kapitalizmom in imperializmom, skratka skušala je napraviti vse kar je le mogla, da bi preprečila razvoj socializma v tej južnoameriški državi. Le ene pu-stolovščine se ni lotila, to je oboroženo upora. Za kaj takega ji je zmanjkalo poguma, ker ni imela na svoji strani čilske vojske ter se posebej njenih poveljniških kadrov.

Sprito tega boja je popolnoma razumljivo, da ni volilni program «Ljudske enotnosti» zgolj propagandističen maneuver, ki naj bi preslepil nekatere zmernejše kroge, ki se doslej še niso izrekli za to ali drugačno politiko. Ta program je treba smatrati za skupno platformo opozicije, ki je sestavljena iz petih političnih strank in gibanj, od katerih sta dve socialistična in komunistična stranka, ostale pa pripadajo republikancem,

Ameriški predsednik Nixon je sprejel jordanskega kralja Huseina, ki je na poluradnem obisku v ZDA. Glavni predmet razgovora je bil položaj na Bliznjem vzhodu

PO VESTEH IZ AMERIŠKIH IN ŠVEDSKIH KROGOV

MOČAN POTRES NA KITAJSKEM

Jakost sunkov je dosegla 8. stopnjo Richterjeve lestvice

BOULDER (Kolorado), 6. — Znanstveniki kolaradskega geofizikalnega observatorija v Boulderju so danes zabeležili zelo močne potresne sunke, katerih epicenter je bil v nekem osamljenem in hribovitem področju LR Kitajske.

Predstavniki znanstvenega zavoda, ki je sporočil, da so bili potresni sunki zelo močni in njihova jakost je dosegla 8. stopnjo Richterjeve lestvice. Za primerjava naj navedemo, da je jakost potres, ki je pred časom uničil nikaragvajsko prestolnico Managua, dosegla 7,5 stopnje iste lestvice.

Potres so zabeležili tudi v geofizikalnem observatoriju v Uppsali na Švedskem. Prvi potresni sunki so zabeležili ob 11.37. Področje, kjer znanstveniki domnevajo, da je bilo središče potresa, je na hribovitim področju v bližini meje s Tibetom, kakih 640 tisoč severozahodno od Čunginga in 1.600 km jugozahodno od Pekinga.

To ni prvi potres, ki prizadene to področje. Čeprav kitajska vlada še ni sporočila nobenih vesti, je verjetno, da je potres precej hudo prizadel področje. Leta 1950 je po-

tresni sunki, katerega jakost so ocenili na 8,7 stopnje Richterjeve lestvice terjal 1.530 človeških žrtev in povzročil veliko materialno škodo.

SANTO DOMINGO, 6. — Vojaški oddelki dominikanske republike so začeli včeraj veliko hajko na gorovju zahodno od prestolnice, kjer naj bi se po vesteh iz vladnih krogov skrivala skupina revolucionarnih borcev. Gre za deseterico, ki jo z oboroženimi mož (vsaj tako jih opisuje uradno sporočilo), ki so bili obločeni v temozeleno uniforme in so se izkazali na osamljenih plaži kakih 100 km zahodno od prestolnice.

Predsednik Balaguer je obtožil bivšega predsednika, levčarja Juana Bosca in druge voditelje opozicije, da so sodelovali pri organizaciji prevratniškega poskusa. V tej zvezi je tudi napovedal, da bo sodna oblast ukrepala proti obtoženecem, ko bo zbrano vse dokazno gradivo.

Bosch, čigar stanovanje je zasedla policija, je odločno zavrnil vsa ta obrekovanja.

BLIŽA SE NOVA MONETARNA KRIZA?

Kotacija dolarja padla na vseh nemških tržiščih

Nemška osrednja banka kupila milijardo dolarjev, da bi dvignila kotacijo ameriske valute - Napetost med ZDA in ZRN

BONN, 6. — Danes je bilo v nemški zvezni republiki ponovno vzdušje monetarne krize. Čeprav je bonška vlada prejšnji teden sprejela drastične ukrepe za nadzorstvo nad premikom kapitalov, se je danes nadaljeval prodor evročnega denarja na vse nemške monetarne trge, tako da je morala Bundesbank večkrat poseči, da bi obvarovala kotacijo dolarja. V niti dveh urah je nemška centralna banka kupila eno milijardo in 200 milijonov dolarjev, ki se «pridužuje» milijard dolarjev, ki jo je kupila že prejšnji teden. Kotacija ameriškega denarja se je tako nekoliko «poravnila».

Nemški zvezni krogi zelo resno preučujejo položaj na denarnem tržišču in danes se je na izredni seji sestel finančni odbor, ki ga sestavljajo kancler Brandt ter ministri za gospodarstvo Friderichs in za finance Schmidt, za jutri pa je sklican osrednji odbor nemške centralne banke.

Nemški listi, ki zaskrbjenostjo sledijo krizi na denarnem tržišču, poudarjajo, da ZDA močno pritiskajo na Bonn, da bi dosegle re-

valvacijo dolarja. Nemška valuta je namreč zelo «solidna» in zato nadomešča dolar kot rezervna valuta. Zato je razumljivo, da skuša Washington prisiliti Nemčijo k revalvaciji, vse kaže pa da se bonška vlada ne bo «predala». Vladni predstavniki je danes zagotovili vsem gospodarskim operaterjem, da vlada ne bo uvedla ne nihajajočega tečaja še manj pa bo revalvirala marko. Kancler je pooblastil osrednjo banko, da v nedogled poseže na denarno tržišče in ni izključil uvedbo še bolj strogih ukrepov, če bi se špekulacija na denarni borzi nadaljevala. V Bonnu se govori dokaj očitno o ostrem nasprotju med Washingtonom in ZRN. Napetost mora biti precej velika, če so pristojni krogi začeli diplomatsko akcijo, da bi omejili posledice finančne krize.

Zunanji minister Frank je danes sklical veleposlanike držav članice «kluba desetih» ter jim je obrazložil vzrok nemških drastičnih ukrepov. Kancler Brandt, ki bo jutri na uradnem obisku v Bruslju, je nalašč zahteval spremembo protokola, da bi se lahko sestel s predsednikom evropske finančne komisije Ortoliom.

Nemški finančni minister Schmidt je opozoril gospodarske operaterje, da se bodo krize dolarja večkrat ponovile in je dejal, da se bo položaj uredil le ko bodo članice «kluba desetih» sprejele ustrezne ukrepe ali bodo vsaj ustanovile skupno evropsko valuto.

Cilj nemške vlade je doseči hitro in radikalno preobnovo svetovnega monetarnega sistema ter pospešiti gospodarsko in denarno integracijo v sklopu EGS. Revalvacija marke bi namreč zelo negativno vplivala na nemško gospodarstvo, ker bi zavrla produktivni proces. Podtanjnik za finance Pöhl je v zvezi s krizo dolarja poudaril nujnost preobnove monetarnega sistema ter spremembo dosedanjih gospodarskih odnosov. Opazovalci menijo, da je to očitna ponudba kompromisa Washingtonu: ZDA naj ne bi prisilale na marko, v zameno pa bi Bonn podprl Američane na prihodnjih gospodarskih pogajanjih z EGS. Da je položaj napet, dokazuje tudi izjava zunanjega ministra Franka, ki je poudaril, da monetarna kriza ne bo vplivala na odnose med ZDA in ZRN.

Organizacije, ki pripravljajo stavko, so povezane z lajalistično fronto, ki jo vodi gibanje «Vanguard» pod vodstvom bivšega ulstrskega notranjega ministra Williama Craiga. Med temi je tudi znana nesindikalna delavska organizacija «Lo-

Eksplozija kotla na ameriški vojni ladji «Bassilone» je terjala tri smrtno žrtve in osem ranjenec. Na sliki: reševalci nosijo v rešilni avtomobil ranjenca, ki so ga pripeljali na neworsko letališče s helikopterjem

ZARADI PRIJAVE SODIŠČU DVEH SOMIŠLJENIKOV

Craigovi protestantski skrajneži napovedali splošno stavko v Ulstru

Južnoirski predsednik Lynch poudarja svoje zahteve glede celotne ureditve irskega vprašanja - Atentati se nadaljujejo

LONDON, 6. — Organizacije protestantskih skrajnežev so imele danes polne roke dela za organizacijo splošne stavke, ki so jo proglašile za jutrišnji dan in ki bi po njihovem mnenju morala ohromiti splošno gospodarsko in družbeno življenje v severnem Ulstru.

Protestantski ekstremisti so napovedali 24-urno stavko, da bi protestirali proti sojenju dveh protestantov, ki sta bila zapletena v nedavne krave dogodke v Ulstru in pri katerih so bile žrtve nekateri katoličani. To pot se je zgodilo prvič, da so oblasti postavile pred sodišče dva protestanta.

Organizacije, ki pripravljajo stavko, so povezane z lajalistično fronto, ki jo vodi gibanje «Vanguard» pod vodstvom bivšega ulstrskega notranjega ministra Williama Craiga. Med temi je tudi znana nesindikalna delavska organizacija «Lo-

valist workers», kateri pripada največina protestantskih delavcev. Ko je v marcu predlamskim angleška vlada razpustila krajevno vladno, so ekstremistične organizacije napovedale 48-urno stavko, ki je praktično paralizirala gospodarsko in družbeno življenje v severnoirski pokrajini.

Neki glasnik «Ulster United loyalist council», ki predstavlja celovito organizacijo, ki jo vodi Craig, je potem, ko je naznanil poročilo o stavki izjavil dobesedno: «Začelo se je razdobje internacij za lajaliste. Pritisku se bomo uprli». Fronta lajalistov je zahtevala od protestantskih družin, naj ne pošljijo svojih otrok v šole.

Vse te izjave bi dale slutiti, da je celotno ulstrsko protestantsko prebivalstvo naklonjeno ekstremističnim težnjam Williama Craiga. To pa ni res, ker je bivši predsednik ulstrske vlade Brian Faulkner naslovil danes poziv na prebivalstvo, v katerem ga roti, naj ne upošteva porivov na stavko, ki so jo napovedale protestantske ekstre-mistične skupine. Faulkner pravi, da bi stavka škodovala vsem protestantskim perspektivam, tako gospodarskim kot političnim.

Brian Faulkner je voditelj največje protestantske organizacije v Ulstru ter se zato sprico svojega zmernejšega stališča precej približuje največji «katoliški» stranki v Ulstru, to je socialdemokratski laburistični stranki. Ker sta obe ti dve politični formaciji razmeroma zelo zmerni in popustljivi, je razumljivo, da odgovarjajo za razne teroristične akcije, umore in obračunavanja v glavnem le vodilni ljudje ekstremističnih frakcij, kot so na eni strani Craigov «Loyalist council» in na drugi strani severnoirski IRA.

Kaj bo napravila angleška vlada, ki je pred skoraj dvema letoma prevzela oblast v Severni Irski? Še to pomlad bo objavila «belo knjigo», v kateri bo pojasnila svoje stališče do severnoirskega vprašanja. Angleška vlada je zelo tesno povezana z vso protestantsko skupnostjo, torej z vsemi tako imenovanimi «lojalisti», saj so ji bili vedno zvesti, oziroma so bili zvesti angleški kroni. Protestantski lajalisti se sprašujejo, kako je mogoče, da bi jih angleška vlada v sedanjem zgodovinskem trenutku pustila na cedilu, se pravi izročila v roke zasovraženim «papistom», katerih politični predstavniki so danes vlada Irske republike (EIRE) in v določenem smislu tudi IRA.

Ponavljamo se enkrat, kaj bo storila angleška vlada pri tej dilemi? Predvsem moramo pripomniti, da sta se angleški premier Heath in irski predsednik vlade Lynch okvirno že sporazumela glede rešitve vprašanja. Sedaj gre le za izvajanje že podpisane sporazuma.

In prav v tem trenutku se je oglašil predsednik Irske republike Lynch, ki je dejal, da bo prihodnja angleška «bela knjiga» imela določen smisel, samo če bo upoštevala nekatere pogoje. Lyncheve izjave britanski televiziji so bile nekoliko meglene. Iz njih pa izhaja prav gotovo, da Lynch zahteva vsesrčno ureditev vprašanja. Zahteva predvsem, da bi začel delovati učinkovito «irski svet» in potem, da bi prišlo v upravi Se-verne Irske (Ulstru) do reforme, ki naj bi omogočila katoličanom, da uveljavijo svojo navzočnost na vseh ravneh javne uprave. Nadalje je zahteval, naj angleška vlada bo še

nadalje odgovorna za varnostne ukrepe v deželi.

Šele sedaj se je pojavil na političnem obzorju pojem «irskega sveta». Očitno je, da gre za neki politični organizem, ki naj bi združeval celotno Irsko, se pravi EIRE in Ulster v eno samo politično enoto. Ulstrski protestanti so najbrž zavohali, kam angleški buldog tace moli ter so se skušali postaviti z jutrišnjo stavko po robu. Predsednik EIRE Lynch se boji, da bi angleška vlada utegnla popustiti pritisku protestantskih skrajnežev, IRA in protestantskih skrajnežev pa nadaljujejo po poti terorističnih dejanj. Tudi danes je prišlo do številnih bombnih atentatov ter streljanja. V neki veliki konfekcijski trgovini v Belfastu je eksplodirala bomba. Poslopje je bilo hudo poškodovano.

Kakih deset moških je z avtomatičnim orožjem in raketnimi izstrelki napadlo neko vojaško postojanko pri Londonderryju. Zdi se, da ni bilo ranjenih. Danes popoldne je raketni izstreljek zadell neko angleško oklopno vozilo ter ranil šest vojakov, od katerih enega zelo hudo.

«MAQUILLAGE»

Zlato v laseh, bisere na obrvi in srebro na brado to je v bistvu novi «maquillage», ki ga predlaga francoska industrija kozmetike ženske.

Tardka Orlane je pripravila nov rimmel, ki se strdi v dveh minutah v kovinske kroglice, Jacques Clemente pa predstavljata fosforescentne pudre. Helena Rubinstein bi rada romantično nalištila žensko in zato svetuje rozasto pobarvan obraz, bele tepalnice in srebrno kroglico na bradi. Nekatere drugi gredo še dlje in se ne zadovoljijo samo z obrazom. Po mnenju strokovnjakov turške Revolon bi si morale ženske pobarvati tudi vrat s srebrno in modro barvo. Po njihovem mnenju dobro pasajo roza ušesa in bela temena.

Če ste kdaj ropali zamorec, ker so si pred bojem pobarvali obraz, si ne dovolite več kaj takega. Le pomislite kako bi se vam lahko nuparvala žena ali zaročenka za kakšno gledališko predstavo.

ŽENSKE, POZOR!

Vsaj polovica vseh pudrov, krem in podobnih proizvodov, ki jih uporabljajo ameriške ženske, je okužena z bakterijami, ki spadajo v družino gob ter so lahko vzrok za hudo obolenja na obeh. To je rezultat laboratorijskih poskusov zdravnika Louisa Wilsona. Vzrok tega je skrajno nehygienski sistem proizvodnje in nesposobnost sanitarnih predpisov.

ZAUPANJE

Američani imajo vedno manj zaupanja v poslovne moze. To je vsaj rezultat ankete ki jo je pripravila specializirana družba «Harris». Zanimivo je v tej zvezi, da je vsaj 57 državljanov ZDA na 100 prepričanih, da je Nizon preveč povezan z velekapitalom in vsaj 77 Američanov bi želelo strožji nastop vlade do gospodarskih magnatov. Le 10 jih verjame, da se podjetja res trudijo za zamrzitev cen, samo 19 je prepričanih, da imajo velekapitalisti pravične dohodke, 22 pa verjame, da se podjetja zanimajo za vsakega posameznega delavca.

NA LETALIŠČU V BRISBANU

Nesramen napad na severnovietnamska sindikalista

Nerede so povzročili konservativci, ki so bili hudo poraženi na zadnjih volitvah

BRISBANE, 6. — Na letališču v Brisbanu so se pristaišči bivše avstralske konservativne vlade zelo ostro spopadli s policijo in predstavniki levčarskih sil, ki so se zbrali na letališču, da bi sprejeli dva severnovietnamska sindikalna voditelja. Hanjosa delavska voditelj sta dopotovala v Brisbane na vabilo avstralskih sindikalnih organizacij, ki so bile lani gostje severnovietnamskih tovarištev. Po budo spada v okvir zbliževanja s Hanioem, ki ga je začela laburistična vlada in ki bo privedlo do priz-

nanja Severnega Vietnama. Sindikalista Vu Dinh in Tran Than se bosta zadržala v Avstraliji dva tedna in bosta študirala avstralsko sindikalno organizacijo v različnih mestih.

Poveljstvo brisbanske policije je poslalo na letališče veliko število agentov, ki pa so le s težavo razdelili demonstrante. Neredi so se začeli, ko sta se gosta prikazala na vratih letala. Pristaišči bivše vlade so začeli nesramno žaliti hanjosa sindikalista in so razvili zastavo Thieueje lutkarske

vlade. Člani komunistične in laburistične stranke ter pripadniki drugih levčarskih organizacij so reagirali na provokacijo. Kričanje se je kaj hitro spremenilo v privanje in nato v medsebojno obračunavanje s pestmi. Kot v starih časih sta se nasprotujoča si tabora borila za posest nasprotnikov zastave. Konservativci so se hoteli za vsako ceno polastiti severnovietnamskega prapora, levičarji pa so hoteli zapleniti seigonsko zastavo.

Agenti so se dobesedno zagnali

med dve skupini, a so se morali pošteno potruditi preden so jih ločili. Spopadi so se nadaljevali nato pred letališčnim poslopjem. Skupina konservativcev je obstopila avtomobil severnovietnamskih sindikalistov in klub posegu policije razbijala po strehi.

Nenadoma se je v gručo zagnal neki avtomobil in povozil nekega policista. Pozornost vseh se je obrnila proti kriminalnemu soferju in voznik avtomobila nemških delavskih predstavnikov je izkoristil priliko ter se je izvelel iz gužve.

Delavci Brescie so danes stali pol ure od 10.00 do 10.30, da bi protestirali proti fašističnemu atentatu na sedež socialistične federacije. Sindikat so izdali dokument, v katerem obsojajo fašistični napad in poudarjajo, da skuša skrajna desnica s prevratniškim rovarjenjem večati socialno in politično napetost v italijanski državi. V zaključku sindikalne organizacije so pozvale vlado, policijo in sodstvo, naj ostro posežejo in zajrejo fašistični tepizem. V tej zvezi so pozvale vse demokratične delavce, naj budno pazijo, da se podobna dejanja ne bodo ponovila.

Namestnik državnega pravdnika v Brescii je v tej zvezi izjavil, da se bo v petek začel proces proti šestim fašističnim pobornikom, ki so jih takoj po eksploziji, zalotili na sedežu PSI. Obtoženi so bombnega atentata in tatvine dokumentov na socialističnem sedežu.

širite
PRIMORSKI
DNEVNİK